

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σχολή Επιστημών Υγείας Ιατρική

Σχολή Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Αντιμετώπιση Εξαρτήσεων- Εξαρτησιολογία»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ, ΑΓΧΟΥΣ, ΚΑΤΑΘΛΙΨΗΣ ΚΑΙ

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΑΜ: 2 0 2 0 0 5 6

Επιβλέπων: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ,

ΤΖΑΒΕΛΛΑΣ ΗΛΙΑΣ, ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ

ΑΘΗΝΑ,

[ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023]

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	5
Abstract.....	7
Εισαγωγή.....	9
Βιβλιογραφική Ανασκόπηση.....	10
Κατάχρηση Αλκοόλ.....	10
Παγκόσμια Δεδομένα σχετικά με την Κατάχρηση Αλκοόλ.....	10
Ελλαδικά Δεδομένα σχετικά με την Κατάχρηση Αλκοόλ.....	12
Σχέσεις Κατανάλωσης Αλκοόλ και Επισφαλούς Σεξουαλικής Συμπεριφοράς.....	12
Έρευνές Εστιασμένες σε Γυναικείους Πληθυσμούς: Στοιχεία από Κλινικές Απαραγωγικής Υγείας, Γυναίκες σε Εμμηνόπαυση και Ποιοτικά Δεδομένα.....	13
Έρευνές Εστιασμένες σε Νέους Ενήλικες: Στοιχεία για Φοιτητές σε ΗΠΑ, Νέα Ζηλανδία, Τσεχία, Σλοβακία και Ισπανία.....	15
Έρευνες σε Ευρύτερο Πληθυσμό: Στοιχεία από τη Νέα Ζηλανδία και τη Μ. Βρετανία.....	18
Υποσαχάρια Αφρική.....	19
Πληθυσμοί Μεταναστών.....	21
Μοντέλα Σεξουαλικής Συμπεριφοράς υπό Επήρεια Αλκοόλ.....	22
Μοντέλο Αλκοολικής Μυωπίας.....	22
Μοντέλο Προσδοκιών.....	23
Συνθετικά Μοντέλα.....	24

Συμπτώματα Ψυχοπαθολογίας και Κατανάλωση Αλκοόλ.....	25
Άγχος και Χρήση Αλκοόλ.....	25
Κατάθλιψη και Χρήση Αλκοόλ.....	27
Συμπτώματα Ψυχοπαθολογίας και Σεξουαλική Συμπεριφορά.....	27
Σκοπός της Μελέτης.....	28
Υποθέσεις.....	28
Μεθοδολογία.....	29
Ερευνητική Διαδικασία.....	30
Συμμετέχοντες/ουσες.....	30
Ερευνητικά Εργαλεία.....	30
Depression Anxiety Stress Scale (DASS21).....	30
Σεξουαλική Συμπεριφορά άνευ Χρήσης Αλκοόλ.....	31
Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT).....	31
Σεξουαλική Συμπεριφορά υπό Επίρεια Αλκοόλ.....	31
Στάσεις προς τη Σεξουαλική Δραστηριότητα υπό Επίρεια Αλκοόλ.....	32
Θέματα Ηθικής και Δεοντολογίας.....	33
Στατιστική Ανάλυση.....	34
Αποτελέσματα.....	34
Δημογραφικά Στοιχεία Συμμετεχόντων/ουσών.....	34
Έλεγχος Υπόθεσης I.....	38
Έλεγχος Υπόθεσης II.....	38
Έλεγχος Υπόθεσης III.....	39
Έλεγχος Υπόθεσης IV.....	42
Έλεγχος Υπόθεσης V.....	46

Έλεγχος Υπόθεσης VI.....	50
Συζήτηση.....	52
Περιορισμοί Έρευνας.....	55
Βιβλιογραφικές Αναφορές.....	57
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία.....	57
Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία.....	69

Περίληψη

Εισαγωγή: Το αλκοόλ αποτελεί διαδεδομένη ψυχοδραστική ουσία, με επιπτώσεις στη σεξουαλική συμπεριφορά. Έχουν εντοπιστεί συσχετίσεις και επιδράσεις της κατανάλωσης και κατάχρησης αλκοόλ στη σεξουαλική συμπεριφορά όλων των φύλων και ηλικιών σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, η ελληνική βιβλιογραφία παραμένει σχετικά περιορισμένη.

Σκοπός Έρευνας: Σκοπός της μελέτης είναι να εξετάσει τις σχέσεις κατάχρησης αλκοόλ και σεξουαλικής συμπεριφοράς και να διερευνήσει προβλεπτικά μοντέλα επισφαλών σεξουαλικών πρακτικών.

Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκε συγχρονική, ποσοτική, περιγραφική έρευνα σε 502 ενήλικες, 18 έως 68 ετών ($M.O. = 28.40$, $T.A. = 9.08$) από την Ελλάδα. Εφαρμόστηκε δειγματοληψία ευκολίας με ερωτηματολόγια κλειστού τύπου μέσω Google Forms και μέσω κοινωνικής δικτύωσης μεταξύ Δεκεμβρίου 2022 - Φεβρουαρίου 2023. Μετά την ολοκλήρωση της δειγματοληψίας, πραγματοποιήθηκαν στατιστικές αναλύσεις έλεγχου υποθέσεων.

Αποτελέσματα: Διαπιστώθηκε πως οι αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές προκαλούσαν σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με σεξουαλικούς συντρόφους διαμεσολαβούμενες από κατάχρηση αλκοόλ ($\beta = .10$, $SE = .03$, $CI95\% [.05, .16]$) και από θετικές στάσεις προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ ($\beta = .06$, $SE = .022$, $CI95\% [.03, .09]$), προκαλούσαν σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με χρήση ουσιών διαμεσολαβούμενες από κατάχρηση αλκοόλ ($\beta = .17$, $SE = .04$, $CI95\% [.10, .24]$) και από θετικές στάσεις προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ ($\beta = .08$, $SE = .02$, $CI95\% [.03, .13]$) και προκαλούσαν σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με αποκλίνουσες πρακτικές διαμεσολαβούμενες από κατάχρηση αλκοόλ ($\beta = .05$, $SE = .02$, $CI95\% [.01, .11]$) και από θετικές στάσεις προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ ($\beta = .05$, $SE = .02$, $CI95\% [.02, .09]$),

μόνο στα άτομα που δεν έκαναν χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών. Διαπιστώθηκε επίδραση των επιπέδων κατάχρησης αλκοόλ στην απροφύλακτη σεξουαλική επαφή υπό επήρεια αλκοόλ, $F(2,499) = 38.49$, $p < .001$. Συχνότερη απροφύλακτη σεξουαλική προφύλαξη υπό επήρεια αλκοόλ παρουσίαζαν άτομα με μέτρια κατάχρηση αλκοόλ ($M.O. = 2.08$, $T.A. = 1.18$) συγκριτικά με αυτά με χαμηλή ($M.O. = 1.37$, $T.A. = .88$) ($p < .001$), άτομα με υψηλή κατάχρηση αλκοόλ ($M.O. = 2.63$, $T.A. = 1.33$) συγκριτικά με αυτά με μέτρια ($M.O. = 2.08$, $T.A. = 1.18$) ($p < .001$) και άτομα με υψηλή κατάχρηση αλκοόλ ($M.O. = 2.63$, $T.A. = 1.33$) συγκριτικά με αυτά με χαμηλή ($M.O. = 1.37$, $T.A. = .88$) ($p < .001$).

Συμπεράσματα: Οι νηφάλιες σεξουαλικές πρακτικές, οι στάσεις αναφορικά με τη σεξουαλική κοινωνικοποίηση και η κατάχρηση αλκοόλ συνδέονταν με ποικιλία σεξουαλικών πρακτικών υπό μέθη σε μη χρήστες ψυχοδραστικών ουσιών. Ακόμη, τα επίπεδα κατάχρησης αλκοόλ συνδέονταν με την απροφύλακτη σεξουαλική επαφή.

Λέξεις Κλειδιά: Κατάχρηση Αλκοόλ, Σεξουαλική Δραστηριότητα, Άγχος, Κατάθλιψη, Στάσεις

Abstract

Introduction: Alcohol is a widespread psychoactive substance, with effects on sexual behavior. Correlations and effects of alcohol consumption and abuse on sexual behavior of all genders and ages have been identified worldwide. However, the Greek literature remains relatively limited.

Research Purpose: The purpose of the study is to examine the relationships between alcohol abuse and sexual behavior and to explore predictive models of unsafe sexual practices.

Methodology: A cross-sectional, quantitative, descriptive study was conducted on 502 adults, 18 to 68 years old ($M = 28.40$, $SD = 9.08$), from Greece. Convenience sampling was implemented with closed-ended questionnaires via Google Forms and social media between December 2022 - February 2023. After sampling was completed, hypothesis testing statistical analyses were performed.

Results: It was found that deviant sober sexual behaviors induced drunken sexual behaviors associated with sexual partners mediated by alcohol abuse ($\beta = .10$, $SE = .03$, $CI95\% [.05, .16]$) and by positive attitudes toward sexual behaviors under the influence of alcohol ($\beta = .06$, $SE = .022$, $CI95\% [.03, .09]$), induced substance use-related drunken sexual behaviors mediated by alcohol abuse ($\beta = .17$, $SE = .04$, $CI95\% [.10, .24]$) and by positive attitudes toward sexual behaviors under the influence of alcohol ($\beta = .08$, $SE = .02$, $CI95\% [.03, .13]$) and induced drunken sexual behaviors related to deviant practices mediated by alcohol abuse ($\beta = .05$, $SE = .02$, $CI95\% [.01, .11]$) and by positive attitudes toward sexual behaviors under the influence of alcohol ($\beta = .05$, $SE = .02$, $CI95\% [.02, .09]$), only in individuals who did not use other psychoactive substances. An effect of alcohol abuse levels on unprotected sexual intercourse under the influence of alcohol was found, $F(2,499) = 38.49$, $p < .001$. More frequent unprotected sexual intercourse under the influence of alcohol

was found on moderate alcohol abusers ($M = 2.08$, $SD = 1.18$) compared low alcohol abusers ($M = 1.37$, $SD = .88$) ($p < .001$), on high alcohol abusers ($M = 2.63$, $SD = 1.33$) compared moderate alcohol abusers ($M = 2.08$, $SD = 1.18$) ($p < .001$) and on high alcohol abusers ($M = 2.63$, $SD = 1.33$) compared to low alcohol abusers ($M = 1.37$, $SD = .88$) ($p < .001$).

Conclusions: Sober sexual practices, attitudes toward sexual socialization, and alcohol abuse were associated with a variety of drunken sexual practices in non-psychoactive substance users. Also, levels of alcohol abuse were associated with unprotected sex.

Key Words: Alcohol Abuse, Sexual Activity, Anxiety, Depression, Attitudes

Εισαγωγή

Το αλκοόλ ως ευρέως χρησιμοποιούμενη ψυχοδραστική ουσία εμφανίζει επιπτώσεις τόσο στην ατομική σωματική και ψυχολογική υγεία, όσο και επαγωγικά το κοινωνικό σύνολο.

Ως ψυχοκοινωνική και σωματική διάσταση, η σεξουαλική συμπεριφορά αποτελεί πτυχή της ανθρώπινης δραστηριότητα, με πλήθος μελετών να επισημαίνουν τη συνάφεια μεταξύ της κατανάλωσης αλκοόλ και της ρισοκίνδυνης σεξουαλικής δραστηριότητας (Reis, 2020). Πιο συγκεκριμένα, έχει υποστηριχθεί πως η χρήση αλκοόλ συνδέεται με μεγαλύτερο αριθμό σεξουαλικών συντρόφων (Choudhry, 2014) και μεγαλύτερη πιθανότητα έκθεσης σε σεξουαλικά μεταδιδόμενες μολύνσεις μέσω του απροφύλακτου σεξ (Sheldon, 2016). Εντούτοις, παρά την αναγνώριση των αρνητικών συνεπειών του σεξ υπό την επίδραση αλκοόλ, η κατανάλωση τείνει να αυξάνεται, ιδίως σε γυναίκες νεαρής ηλικίας (Baildon, 2021). Φαίνεται ακόμη, πως το αλκοόλ συνδέεται με επικίνδυνες σεξουαλικές συμπεριφορές καθώς διευκολύνει την υποκειμενική άμβλυνση του κοινωνικού άγχους, την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της αυτοπεποίθησης και υποβοηθά στην άρση αναστολών (Carey, 2019).

Παράλληλα, σημαντικό ρόλο στην κατανάλωση αλκοόλ αλλά και στη σεξουαλική δραστηριότητα διαδραματίζουν ψυχοπαθολογικές οντότητες, όπως το άγχος και η κατάθλιψη, καθώς παρατηρείται συννοσηρότητα μεταξύ χρήσης αλκοόλ και κατάθλιψης (McHugh & Weiss, 2019) και συνάφεια της χρήσης αλκοόλ με αγχώδεις διαταραχές, με την “αυτοχορήγηση” οίνοπνεύματος να λειτουργεί ως μορφή ανακούφισης συμπτωμάτων άγχους και στρες (Smith & Randal, 2012). Όσον αφορά στην σχέση άγχους και κατάθλιψης με τη σεξουαλική δραστηριότητα, πλήθος ερευνών δείχνει δυσλειτουργική επίδραση τόσο σε γυναίκες (Pereira et al., 2013) όσο και σε άνδρες (Coyle et al., 2019).

Επομένως, η παρούσα έρευνα επιδιώκει να εξετάσει την εμπλοκή των συμπτωμάτων άγχους και κατάθλιψης στη χρήση και κατάχρηση αλκοόλ σε συνάφεια με τη σεξουαλική

συμπεριφορά. Λαμβάνοντας υπόψιν έτσι, αφενός την πολιτισμική μεταβλητότητα του φαινομένου της κατανάλωσης αλκοόλ, σύμφωνα και με τον ΠΟΥ, και αφετέρου την ανάγκη εμπλουτισμού της ελληνόγλωσσης βιβλιογραφίας επί της συγκεκριμένης θεματικής, ως στόχος της έρευνας τέθηκε η μελέτη της σχέσης του αλκοόλ με τη σεξουαλική συμπεριφορά, εξετάζοντας παράλληλα το ρόλο του άγχους και της κατάθλιψης, με σκοπό την όσο το δυνατόν πληρέστερη καταγραφή του φαινομένου στον ελλαδικό χώρο.

Η έρευνα διακρίνεται σε τέσσερα μέρη. Κατά το πρώτο μέρος, επιχειρείται η όσο το δυνατόν εκτενέστερη παρουσίαση της υπάρχουσας, σύγχρονης βιβλιογραφίας σε τέσσερις βασικούς άξονες. Παρουσιάζονται παγκόσμια και εγχώρια δεδομένα αναφορικά με την κατάχρηση αλκοόλ, εξετάζεται η συνάφεια της κατανάλωσης αλκοόλ με επισφαλείς σεξουαλικές συμπεριφορές, τόσο στο δυτικό κόσμο όσο και στην υποσαχάρια Αφρική, εκτίθενται βασικά μοντέλα σεξουαλικής συμπεριφοράς υπό την επήρεια αλκοόλ και τέλος συνδυάζονται ψυχοπαθολογικά συμπτώματα με την κατανάλωση αλκοόλ. Κατά το δεύτερο και τρίτο μέρος παρουσιάζεται το μεθοδολογικό και στατιστικό τμήμα της ερευνητικής διαδικασίας. Τέλος, το τέταρτο μέρος επεκτείνεται στα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη σύνθεση των ερευνητικών αποτελεσμάτων με την υπάρχουσα βιβλιογραφία.

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Κατάχρηση Αλκοόλ

Παγκόσμια Δεδομένα σχετικά με την Κατάχρηση Αλκοόλ

Η κατάχρηση αλκοόλ αποτελεί επιβαρυντικό σωματικό και ψυχοκοινωνικό παράγοντα σε παγκόσμιο επίπεδο. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO, 2018), το αλκοόλ αποτελεί τον πρώτο επιβαρυντικό παράγοντα για πρόωρο θάνατο, είτε μέσω της πρόκλησης ασθενειών (ηπατικές και καρδιαγγειακές παθήσεις, καρκίνος) είτε μέσω τραυματισμών από ατυχήματα. Ενδεικτικά, οι σχετιζόμενοι με το αλκοόλ θάνατοι το 2016 κατελάμβαναν το 5.3% των θανάτων παγκοσμίως.

Σε ότι αφορά τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, η χρήση αλκοόλ καταγράφεται μέσω του National Survey on Drug Use and Health (NSDUH). Τα πιο πρόσφατα στοιχεία αφορούν το 2019 (SAMHSA, 2019), όπου πάνω από το 50% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι καταναλώσαν αλκοόλ μέσα στις τελευταίες 30 ημέρες. Σε σχέση με τη διαταραχή χρήσης αλκοόλ (AUD), σε έρευνα σε 9 εκατομμύρια άνδρες και 5.5 εκατομμύρια γυναίκες προέκυψε ότι το 5.3% των ατόμων πληρούσε τα κριτήρια για τη διάγνωσή της. Εντοπίστηκε επίσης ότι η διαταραχή αφορά και 414 χιλιάδες ανήλικα άτομα, από 12 ως 17 ετών, με τις γυναίκες να έχουν το προβάδισμα στην συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα (521.000 γυναίκες έναντι 163.000 αντρών). Το φαινόμενο του Binge Drinking, δηλαδή η κατανάλωση αλκοόλ που επιφέρει συγκέντρωση πάνω από 0.08 g αλκοόλ ανά dL αίματος, φάνηκε να απασχολεί πάνω από το 20% των ενήλικων ερωτηθέντων, οι οποίοι δήλωσαν ότι είχαν προβεί στη συγκεκριμένη κατάσταση μέθης τουλάχιστον μία φορά στον περασμένο μήνα.

Σε ότι αφορά την κατάσταση με το αλκοόλ στην Ευρώπη, τα δεδομένα προέκυψαν μέσω πωλήσεων και αφορούν το 2020 (OECD, 2021). Συγκεκριμένα, εντοπίζουν μικρή μείωση της κατανάλωσης αλκοόλ σε σχέση με τα αντίστοιχα δεδομένα για το 2010. Ενδεικτικά, σε κάθε ευρωπαϊό πολίτη αντιστοιχούσαν 9.8 λίτρα καθαρού αλκοόλ για το 2020, ενώ το 2010 η τιμή ανερχόταν σε 10.4 λίτρα.

Όπως ανέδειξε η έρευνα, οι χώρες με την υψηλότερη κατανάλωση ήταν η Λιθουανία, η Τσεχία, η Αυστρία και η Βουλγαρία, όπου σχεδόν ένας στους πέντε (19% επί του συνόλου) ανέφερε βαριά χρήση αλκοόλ τουλάχιστον μια φορά το μήνα. Το ποσοστό αυτό ανερχόταν σε 35% στη Ρουμανία και τη Δανία. Η Κύπρος και η Ιταλία είχαν από τα χαμηλότερα ποσοστά βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ, ενώ από στην Ολλανδία, στη Σουηδία και την Ελλάδα παρατηρήθηκε η λιγότερο εκτεταμένη χρήση αλκοόλ. Ωστόσο, συνολικά σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι άνδρες ήταν πιο πιθανό να αναφέρουν βαριά χρήση αλκοόλ σε σχέση με τις γυναίκες (OECD, 2021).

Ελλαδικά Δεδομένα σχετικά με την Κατάχρηση Αλκοόλ

Τα δεδομένα για τον πληθυσμό στον ελλαδικό χώρο αφορούν το έτος 2019 και προκύπτουν από Έρευνα Υγείας της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΚΤΕΠΝ, 2022). Το δείγμα της έρευνας ανήλθε σε 8.125 άτομα από 15 ετών και άνω. Το 5.9% του δείγματος ανέφερε κατανάλωση αλκοόλ κάθε μέρα της εβδομάδας ενώ το 8% τουλάχιστον 5 από τις 7 ημέρες της εβδομάδας. Περισσότερο από το 10% των ατόμων της τελευταίας κατηγορίας ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 55+. Ένας στους πέντε από όσους έχουν καταναλώσει αλκοόλ μέσα στον τελευταίο χρόνο, οδήγησαν όχημα υπό την επήρεια. Σε ότι αφορά στα άτομα που ζήτησαν βοήθεια για τη χρήση αλκοόλ, ο αριθμός τους το 2020 μειώθηκε κατά 23.3% σε σχέση με το 2019, γεγονός που όπως αναφέρει η έκθεση πιθανά να συνδέεται με τις ιδιαίτερες συνθήκες που διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας Covid 19. Παρόλα αυτά, αύξηση παρατηρήθηκε στα άτομα που απευθύνθηκαν σε προγράμματα βοήθειας για παράλληλη χρήση και άλλων ουσιών εκτός του αλκοόλ ή στα άτομα που είχαν και άλλα προβλήματα υγείας.

Σε σχέση με τους εφήβους στην Ελλάδα (ΕΚΤΕΠΝ, 2022), το 93.4% των μαθητών Λυκείου δήλωσε ότι έχει εύκολη πρόσβαση στην προμήθεια αλκοόλ, και οι 7 στους 10 ότι κάνουν χρήση αλκοόλ. Παρά την απαγόρευση πώλησης αλκοόλ σε ανηλίκους, το 62% ανέφερε ότι κατανάλωσε αλκοόλ σε χώρο διασκέδασης, ενώ από δεδομένα του 2019 σε 17.733 μαθητές Λυκείου, προέκυψε ότι το 17.4% είχε βρεθεί το τελευταίο έτος σε όχημα με οδηγό υπό μέθη.

Σχέσεις Κατανάλωσης Αλκοόλ και Επισφαλούς Σεξουαλικής Συμπεριφοράς

Η σχέση μεταξύ της κατανάλωσης αλκοόλ και του τρόπου που συνυφίνεται με τη σεξουαλική δραστηριότητα τείνει να διαφαίνεται συστηματικά μέσω πλήθους ερευνών, τόσο στο δυτικό κόσμο, όσο και σε περιοχές του πλανήτη που υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον για

τις σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις, όπως ο HIV. Οι περισσότερες μελέτες έχουν διεξαχθεί σε μη αντιπροσωπευτικούς πληθυσμούς, όπως στρατιωτικό προσωπικό, άνδρες που κάνουν σεξ με άνδρες και αφροδισιολογικές κλινικές (Standerwick, Davies, Tucker & Sheron, 2007; Thomson, Kao & Thomas, 2005). Το παρόν κεφάλαιο εξετάζει και παρουσιάζει βιβλιογραφικά στοιχεία και ερευνητικά δεδομένα που αφορά τη Δύση αλλά και κράτη της υποσαχάριας Αφρικής (Fisher, Bang & Kariga, 2007).

Έρευνές Εστιασμένες σε Γυναικείους Πληθυσμούς: Στοιχεία από Κλινικές Απααραγωγικής Υγείας, Γυναίκες σε Εμμηνόπαυση και Ποιοτικά Δεδομένα

Πλήθος μελετών σχετικά με το αλκοόλ και τη συσχέτισή του με τη σεξουαλική δραστηριότητα επικεντρώνεται σε πληθυσμούς γυναικών. Ενδεικτικά, έχει βρεθεί ότι το αλκοόλ έχει ευνοϊκή επίδραση στη σεξουαλική λειτουργικότητα των γυναικών, ενισχύοντας την υποκειμενική διέγερση και συνδράμοντας σε μια καλύτερη γενική απόδοση στη σεξουαλική πράξη, την επιθυμία για σεξ και τη φυσική λίπανση. Παρόλα αυτά, οι επιδράσεις δεν είναι απόλυτα θετικές, καθώς το αλκοόλ αυξάνει την πιθανότητα ριψοκίνδυνης σεξουαλικής συμπεριφοράς (Mondaini et al., 2008). Επίσης, τόσο άνδρες όσο και γυναίκες με εξάρτηση από το αλκοόλ εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά διαταραχών σεξουαλικές δυσλειτουργίας σε σχέση με υγιείς ομάδες ελέγχου (Grover, Mattoo, Pendharker & Kandappan, 2014).

Σε έρευνα της Klingkai συνεργατών (2019) σε 1.649 γυναίκες που επισκέπτονταν κλινική σεξουαλικής υγείας, εξετάστηκε το σκορ στο Τεστ Εντοπισμού Κατάχρησης Αλκοόλ (AUDIT) σε σχέση με το άγχος (GAD-7) και πρώιμες παιδικές εμπειρίες (ACE). Οι γυναίκες που ανέφεραν επικίνδυνη κατανάλωση αλκοόλ είχαν σπανιότερα παράπονα που αφορούσαν τη σεξουαλική τους ζωή και σκόραραν υψηλότερα σε τεστ που αφορούσε τη σεξουαλική λειτουργικότητα ενώ, αντίθετα, οι συμμετέχουσες που δεν έκαναν συχνά χρήση αλκοόλ,

ήταν πιο συχνό να περιγράφουν μειωμένη επιθυμία για σεξ, περιορισμένη λίπανση, εντονότερο πόνο κατά την επαφή και ηπιότερη ικανοποίηση.

Σε συμφωνία με τα παραπάνω ευρήματα, διαχρονική έρευνα σε γυναίκες σε εμμηνόπαυση εντόπισε πως η μέτρια κατανάλωση κρασιού (από τρία ως επτά ποτήρια ανά εβδομάδα) προέβλεπε υψηλότερη σεξουαλική δραστηριότητα, μεγαλύτερη ποικιλία σε ερωτικούς συντρόφους και χαμηλότερα επίπεδα κατάθλιψης (Lonnèe-Hoffmann, Dennerstein, Leheret & Szoeki, 2014). Σε σχέση με την υποκειμενική ερωτική διέγερση, θεωρείται αποδεδειγμένο πως η επίδραση του αλκοόλ την ενισχύει (Norris et al., 2004). Όταν ωστόσο η συγκέντρωση αλκοόλ στο αίμα ξεπερνά τα $\frac{1}{4}$ 0.08 mg%, η σεξουαλική ορμή έχει δείξει να μειώνεται κυρίως σε νεαρές γυναίκες (George et al., 2011).

Η εκτεταμένη χρήση αλκοόλ, το φάσμα κατανάλωσης που περιλαμβάνει την επικίνδυνη κατανάλωση, η βαριά επεισοδιακή χρήση και η διαταραχή χρήσης αλκοόλ (Saitz, 2005) είναι εξαιρετικά συχνά σε νέες γυναίκες που λαμβάνουν φροντίδα σε κλινικές για σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, με το 69% εξ αυτών να δηλώνει χρήση αλκοόλ τον τελευταίο χρόνο και το 24% να έχει συμπτώματα εξάρτησης (Cook et al., 2006). Παράλληλα, συστηματική κατανάλωση αλκοόλ θεωρείται παράγοντας επικινδυνότητας για λοίμωξη από HIV (Carey et al., 2015). Οι γυναίκες που εμφανίζουν τη συμπεριφορά του Binge Drinking είναι τρεις φορές πιο πιθανό να προβούν σε πρωκτικό απροφύλακτο σεξ, σε σχέση με γυναίκες που δεν καταναλώνουν αλκοόλ. Αντίστοιχα, η γονόρροια διαγνώστηκε πέντε φορές συχνότερα σε γυναίκες που κάνουν εκτεταμένη χρήση αλκοόλ απ' ότι σε γυναίκες που δεν έπιναν (Hutton, McCaul, Santora & Erbeling, 2008). Από έρευνα των Shyhalla και συνεργατών (2021) σε 1.549 νέες γυναίκες, παρατηρήθηκε αύξηση του αριθμού των σεξουαλικών συντρόφων όσο αυξανόταν η κατανάλωση αλκοόλ ενώ οι συμμετέχουσες που έκαναν συχνή χρήση οινοπνεύματος ήταν πιο πιθανό να έρθουν σε επαφή τόσο με άνδρες όσο και με γυναίκες συντρόφους, σε σχέση με όσες γυναίκες έπιναν λιγότερο.

Εκτός από τις ποσοτικές έρευνες, θετική σχέση του αλκοόλ με τη σεξουαλική δραστηριότητα έχει καταγραφεί και με ποιοτικά μέσα. Συγκεκριμένα, σε έρευνα με συνετεύξεις 25 γυναικών ηλικίας από 19 ως 28 ετών (Carey et al., 2018), οι συμμετέχουσες αναφέρθηκαν σε άμβλυνση ορίων στην κοινωνικοποίηση και ενίσχυση συναισθήματος εξωστρέφειας μετά την κατανάλωση ποτού. Αντιστρόφως ανάλογη χαρακτήρισαν την ικανοποίηση με την επιμονή σε ασφαλέστερες πρακτικές στο σεξ όσο βρίσκονται υπό την επήρεια. Μίλησαν για άρση αναστολών και για μεγαλύτερη άνεση να πειραματιστούν σεξουαλικά, ρευστότητα στις σεξουαλικές τους τάσεις, αυξημένη πιθανότητα να έρθουν σε επαφή με άτομα που δε τις έλκυαν υπό νηφαλιότητα και να μη χρησιμοποιήσουν προφυλάξεις. Σε μελέτη και των δύο φύλων, η παράλειψη της προφύλαξης παρατηρήθηκε να αφορά σε μεγαλύτερο μέρος τις γυναίκες (Scott–Sheldon et al., 2015).

Έρευνές Εστιασμένες σε Νέους Ενήλικες: Στοιχεία για Φοιτητές σε ΗΠΑ, Νέα Ζηλανδία, Τσεχία, Σλοβακία και Ισπανία

Μια ακόμα πληθυσμιακή υποομάδα που έχει κινήσει το επιστημονικό ενδιαφέρον προς διερεύνηση είναι οι νεαροί ενήλικες και οι φοιτητές. Η συχνή σεξουαλική δραστηριότητα και η τυπικά μεγάλη κατανάλωση οινοπνευματωδών μετά την ενηλικίωση είναι τα στοιχεία που προσδίδουν στη συγκεκριμένη ομάδα λόγους περεταίρω διερεύνησης. Το αλκοόλ αποτελεί την πιο ευρέως καταναλωμένη ψυχοδραστική ουσία για διευκόλυνση της σεξουαλικής επαφής σε νέους (Bellis et al., 2008) με το 50% να δηλώνει ότι έχει συνδυάσει τουλάχιστον μια φορά αλκοόλ και σεξ (Espada et al., 2013).

Από έρευνα σε 17.000 φοιτητές πανεπιστημιακών ιδρυμάτων των Ηνωμένων Πολιτειών προέκυψε ότι τα άτομα που κατανάλωναν εκτεταμένα αλκοόλ ήταν τρεις φορές πιο πιθανό να έχουν πολλαπλούς σεξουαλικούς συντρόφους μέσα στον τελευταίο μήνα σε σχέση με όσους δεν έπιναν (Wechsler et al., 1995). Σε μελέτη των McEwan και συνεργατών (1992) βρέθηκε ότι η αναλογία των Βρετανών φοιτητών που προέβησαν σε απροφύλακτο

σεξ με άγνωστο σύντροφο, ανέβηκε από 4% για τους μη χρήστες αλκοόλ σε 27% για όσους φοιτητές ανέφεραν συχνή κατανάλωση. Τα συγκεκριμένα δεδομένα αυτά έρχονται σε συμφωνία με πληθώρα αντίστοιχων ερευνών, οι οποίες τονίζουν τη σχέση της κατανάλωσης οινοπνεύματος με παράλειψη της χρήσης προφυλακτικού σε φοιτητές και νεαρούς ενήλικες (Cooper, 2002; Halpern- Felsler, Millstein & Ellen, 1996).

Το αλκοόλ επιπρόσθετα, θεωρείται προβλεπτικός παράγοντας για πρόωμη έναρξη σεξουαλικής δραστηριότητας (Aicken, Nardone & Mercer, 2011; Dickson et al., 1998; Fergusson & Lynskey, 1996), για την επιλογή συντρόφου/ων (Cooper, 2002), για επείγουσες μεθόδους αντισύλληψης και για τον αριθμό των σεξουαλικών συντρόφων (Aicken, Nardone & Mercer, 2011). Σε συγχρονική έρευνα σε 5.770 φοιτητές στη Νέας Ζηλανδίας (Connor et al., 2013) βρέθηκε ότι μη ασφαλείς, δυσάρεστες και ανεπιθύμητες σεξουαλικές επαφές συχνά αποδίδονταν στη μέθη. Σε μια περίοδο 4 εβδομάδων το 5% των γυναικών και το 8% των ανδρών ανέφεραν απροφύλακτο σεξ λόγω αλκοόλ, ενώ 8% των γυναικών και 9% των αντρών ανέφερε πως είχε έστω μια επαφή μετά από αλκοόλ για την οποία στη συνέχεια μετάνιωε. Ανεπιθύμητες συμπεριφορές από σεξουαλικό σύντροφο περιγράφηκαν από το 21% των γυναικών και το 12% των αντρών την ίδια περίοδο, με κύριο λόγο των συμπεριφορών αυτών να είναι το αλκοόλ. Επίσης, το 70% δήλωσε ότι είχε κάνει εκτεταμένη κατανάλωση αλκοόλ μέσα στις 4 τελευταίες εβδομάδες, το 36% ανέφερε επαφή μετά την κατανάλωση οινοπνεύματος και το 56% ανέφερε πως χρησιμοποίησε προφυλάξεις. Ο αριθμός σεξουαλικών συντρόφων ήταν επίσης ανάλογος της κατανάλωσης, τόσο σε άντρες όσο και σε γυναίκες.

Έρευνα πραγματοποιήσαν ακόμη οι Scott-Sheldon, Carey και Carey (2010) σε δείγμα 221 φοιτητές του Πανεπιστημίου Συρακουσών της Νέας Υόρκης, εκ των οποίων το 21% ήταν Έλληνες. Σύμφωνα με τα ευρήματα, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 5.152 σεξουαλικές επαφές μέσα σε διάστημα 3 μηνών. Από το σύνολο των επαφών, οι 663 έγιναν χωρίς

προφύλαξη ενώ τα άτομα βρίσκονταν υπό την επήρεια αλκοόλ και οι 124 συνδυαστικά με άλλες ψυχοδραστικές ουσίες. Διαπιστώθηκε ακόμη πως η χρήση προφυλακτικού μειωνόταν όταν είχε προηγηθεί βαριά κατανάλωση αλκοόλ αλλά μόνο με σταθερούς συντρόφους, γεγονός που αιτιολόγησε το ότι τα άτομα που βρίσκονταν σε σχέση είχαν μεγαλύτερα ποσοστά Σεξουαλικά Μεταδιδόμενων Λοιμώξεων (Scott-Sheldon, Carey & Carey, 2010). Έτσι, δε βρέθηκε σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στην έκταση της χρήσης ουσιών και της χρήσης προφυλακτικού, αλλά αναδύθηκε η παράμετρος της σταθερότητας του συντρόφου ως περισσότερο σχετικός με την προφύλαξη παράγοντας, γεγονός που επισημαίνει την επίδραση του είδους σχέσης στις επισφαλείς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επήρεια αλκοόλ (Brown & Venable 2007; La Brie et al., 2005; Testa & Collins, 1997).

Σε σχέση με τις γυναίκες, η έρευνα ανέδειξε ακόμη εξασθένιση της διαπραγματευτικής τους δύναμης εν καταστάσει μέθης με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η συνεργασία με το σεξουαλικό σύντροφο ώστε να παρθούν προφυλάξεις, γεγονός που καταδεικνύει την άμεση κυριαρχία των ανδρών στον έλεγχο επί της χρήσης προφυλακτικού (Pearson, 2006). Στον ευρωπαϊκό χώρο, σε έρευνα των Petruželka και συνεργατών (2018) σε 970 φοιτητές, ηλικίας 21 έως 23 ετών από την Τσεχία και τη Σλοβακία εξετάστηκε η σχέση αλκοόλ και σεξουαλικής δραστηριότητας. Διαπιστώθηκε πως το 23% των συμμετεχόντων που είχε καταναλώσει αλκοόλ πριν από τη σεξουαλική επαφή δε χρησιμοποίησε προφύλαξη, με τους άντρες να κάνουν περισσότερο σεξ χωρίς προφύλαξη, ενώ εντοπίστηκε συσχέτιση μεταξύ κατανάλωσης αλκοόλ και απροφύλακτης επαφής. Διαπίστωσαν ακόμη πως η κατανάλωση σε κλαμπ ή μπαρ αύξανε πολύ την πιθανότητα σεξουαλικής επαφής που θα μετάνιωσαν, με το 21% του δείγματος να ανέφερε επαφές που αργότερα μετάνιωσε, ενώ στατιστικά σημαντική σχέση με την πιθανή μετάνοια είχε το αν το άτομο διαβιούσε κατά μόνος ή με συγκατοίκους, με εκείνους που έμεναν μόνοι να ήταν πιο πιθανό να εμπλακούν σε σεξ που θα μετανιώσουν.

Εκτός των φοιτητικών πληθυσμών, μελέτες έχουν γίνει σε νεαρούς ανθρώπους άσχετα με την απασχόληση τους. Οι Ruiz και Espada (2009) πραγματοποίησαν στην Ισπανία έρευνα σε 1.216 εφήβους, 57 αγόρια και 60 κορίτσια, ηλικίας από 14 ως 18 ετών. Σύμφωνα με τα ευρήματα τους, το 40% του σεξουαλικά ενεργού δείγματος είχε επαφή υπό την επήρεια αλκοόλ, με τους εφήβους που είχαν έρθει σε επαφή υπό μέθη να εμπλέκονται σε περισσότερες σεξουαλικές πρακτικές συγκριτικά με αυτούς που δεν κατανάλωναν αλκοόλ. Αναλυτικότερα, εμπλέκονταν σε κολπικό σεξ 4.12 φορές συχνότερα, σε στοματικό σεξ 2.65 φορές συχνότερα και σε πρωκτικό σεξ 2.92 φορές συχνότερα. Έτσι, σύμφωνα με τους ίδιους, το αλκοόλ θα μπορούσε να θεωρηθεί υποβοηθητικό για τη σεξουαλική δραστηριότητα και ενισχυτικό της ερωτικής διέγερσης.

Έρευνες σε Ευρύτερο Πληθυσμό: Στοιχεία από τη Νέα Ζηλανδία και τη Μ. Βρετανία

Οι Connor, Kydd και Dickson (2015) διεξήγαγαν διαχρονικής έρευνας υγείας κοόρτης σε 1007 ετεροφυλόφιλα άτομα που γεννήθηκαν στη Νέα Ζηλανδία μεταξύ 1971 και 1973, όπου το 80% όσων κατανάλωναν αλκοόλ ανέφεραν ότι συνήθως βρισκόταν υπό την επήρεια και το συντροφικό τους πρόσωπο. Ακόμη, οι γυναίκες συμμετέχουσες ήταν δύο φορές πιο πιθανό να αναφέρουν χρήση αλκοόλ για διευκόλυνση της σεξουαλικής επαφής, πολλώ μάλλον εάν επρόκειτο για νέο σύντροφο. Το 13.5% των αντρών και το 11.9% των γυναικών μίλησε για τουλάχιστον μια ανεπιθύμητη συνέπεια που απορρέει είτε από τη δική τους κατανάλωση είτε από του συντρόφου τους, ενώ περίπου το 8% αναφέρθηκε σε αποτυχία προφύλαξης λόγω κατανάλωσης αλκοόλ μέσα στους τελευταίους 12 μήνες. Το 40% εξ αυτών μάλιστα έκανε απροφύλακτο σεξ σε συστηματική βάση και οι πιο συστηματικοί χρήστες αλκοόλ ήταν πέντε φορές πιο πιθανό να βιώσουν συναίσθημα ενοχής ή μετάνοιας μετά από επαφή σε μέθη.

Στη Μεγάλη Βρετανία, σε έρευνες NATSAL (National Surveys of Sexual Attitudes and Lifestyles) επί του γενικού βρετανικού πληθυσμού που διεξήχθησαν το 1990-1991 και 2000-2001, με δείγμα 13.765 και 11.161 άτομα, αντίστοιχα, διαπιστώθηκε πως το 2.5 των γεννηθέντων στα τέλη της δεκαετίας του 1940 προσδιόριζαν τη μέθη ως το βασικό λόγο που είχαν την πρώτη τους σεξουαλική επαφή σε αντίθεση με το 6.4% όσων γεννήθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1980, ενώ οι άντρες συμμετέχοντες εξέφραζαν δυσαρέσκεια και θα εύχονταν να είχαν περιμένει περισσότερο για την πρώτη τους σεξουαλική εμπειρία, ώστε να είχαν επιλέξει άλλο άτομο ως σύντροφο και να χρησιμοποιούσαν αξιόπιστα μέσα αντισύλληψης (Aicken, Nardone & Mercer, 2011).

Υποσαχάρια Αφρική

Πλήθος ερευνών σχετικά με το αλκοόλ και την σεξουαλική συμπεριφορά επικεντρώνεται στην αφρικανική ήπειρο και συγκεκριμένα στις υποσαχάριες χώρες, λόγω του υψηλού επιπολασμού σε HIV. Στοιχεία δείχνουν ότι η χρήση αλκοόλ συνδέεται με επισφαλείς συμπεριφορές και την ευαλωτότητα στον HIV, λόγω των ανασταλτικών του δράσεων και της επιβαρυνμένης αντίληψης που προκαλεί σε όσους κάνουν κατάχρηση (Fisher, Bang & Kariga, 2007; Palepu et al., 2005). Κατά συνέπεια, η κατανάλωση αλκοόλ μειώνει την ικανότητα εμπλοκής σε δραστηριότητες μείωσης σεξουαλικών κινδύνων (Brown, Gause & Northen, 2016), μιας και συχνά τα άτομα που κάνουν χρήση αλκοόλ είναι περισσότερο πιθανό να κάνουν σεξ χωρίς προφύλαξη συγκριτικά με όσους δεν καταναλώνουν αλκοόλ (Abbey, Saenz & Buck, 2005; Davis et al., 2007). Τέλος, η τοξίκωση από αλκοόλ μπορεί να αμβλύνει την ικανότητα ενός ατόμου να διαπραγματεύεται τη χρήση ή μη προφυλακτικού πριν την επαφή (Cho & Span, 2010).

Σε έρευνα των deVlieg και συνεργατών (2021) σε αγροτικές περιοχές της Νοτίου Αφρικής κατά το διάστημα 2014-2015, εξετάστηκαν συνολικά 5.059 τυχαία επιλεγμένα άτομα, εκ των οποίων 2.3456 άντρες και 2.714 γυναίκες μέσω συνεντεύξεων στις κατοικίες

τους. Το 23% ήταν οροθετικό και το 26% ανέφερε κατανάλωση αλκοόλ τουλάχιστον πέντε φορές την εβδομάδα. Η πιο τακτική κατανάλωση αλκοόλ συνδέθηκε με μεγαλύτερο αριθμό σεξουαλικών συντρόφων, τόσο συνολικά στη ζωή των συμμετεχόντων, όσο και ειδικότερα κατά τους τελευταίους 24 μήνες. Τα άτομα που έκαναν χρήση αλκοόλ φάνηκε επίσης να έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να εμπλακούν σε σεξεργασία, με τους καθημερινούς καταναλωτές αλκοόλ να είναι 46 φορές πιθανότερο να εμφανίσουν τη συγκεκριμένη συμπεριφορά. Επίσης, εντοπίστηκε πως τα οροθετικά άτομα και ιδιαίτερα οι οροθετικές γυναίκες ήταν πιθανότερο να κάνουν απροφύλακτο σεξ υπό μέθη.

Τα παραπάνω δεδομένα έρχονται σε συμφωνία με προγενέστερη έρευνα στη Νότια Αφρική που έδειξε ότι υπήρχε σταθερή συσχέτιση μεταξύ ποσότητας αλκοόλ που καταναλώνει το άτομο και αυξημένης επισφαλούς σεξουαλικής συμπεριφοράς (Morojele et al., 2004). Παλαιότερα ευρήματα επίσης υποδεικνύουν ότι τα άτομα στη Νότια Αφρική είχαν υψηλότερη πιθανότητα να ορομετατραπούν αν καταναλώνουν αλκοόλ (Campbell et al., 2002), ενώ εντοπίστηκε ακόμη πως η συσχέτιση αυτή αφορά καθαρά την ποσότητα αλκοόλ που καταναλώνεται και όχι τη συχνότητα (Kalichman et al., 2007). Επιπρόσθετα, η πιθανότητα χρήσης προφύλαξης έδειξε να μειώνεται σε μεγαλύτερες ηλικίες σε σχέση με τις μικρότερες (Freeman & Anglewicz, 2012).

Οι Wandera και συνεργάτες(2021) διεξήγαγαν έρευνα σε κοινότητες ψαράδων της Ουγκάντα, σε δείγμα των 502 σεξουαλικά ενεργών ατόμων ηλικίας από 15 ως 24 ετών. Ο επιπολασμός HIV φάνηκε να ήταν μεγαλύτερος σε άτομα που κατανάλωναν αλκοόλ (63% έναντι 48%) με αποτέλεσμα το αλκοόλ να καθοριστεί ως παράγοντας επικινδυνότητας.

Σε αντίστοιχο ηλικιακό φάσμα αλλά αυτή τη φορά σε φοιτητές πανεπιστημιακού ιδρύματος στην Ουγκάντα, πραγματοποιήθηκε συγχρονική έρευνα με 1.954 συμμετέχοντες. Από το σύνολο των συμμετεχόντων που κατανάλωναν αλκοόλ, το 27% ήταν υπό την επήρεια στην τελευταία του σεξουαλική επαφή, ενώ η διαφορά με βάση το φύλο ήταν ιδιαίτερα

σημαντική τόσο αναφορικά με τη γενική κατανάλωση όσο και για την κατανάλωση πριν από το σεξ. Φοιτητές που έκαναν τακτική χρήση αλκοόλ ήταν σε μεγαλύτερο κίνδυνο για ασυνέπεια στη χρήση του προφυλακτικού με νέο σύντροφο ενώ η πιθανότητα για μεγάλο αριθμό συντρόφων αν γίνεται χρήση αλκοόλ, ήταν αυξημένη τόσο στους άντρες όσο και στις γυναίκες (Choudhry et al., 2014).

Επίσης, οι Derese, Seme και Misganaw (2014) πραγματοποίησαν έρευνα σε 764 φοιτητές του πανεπιστημίου Haramaya της Αιθιοπίας. Από την έρευνα φάνηκε πως τόσο το τσιγάρο όσο και το αλκοόλ αύξαναν την πιθανότητα επισφαλούς σεξουαλικής συμπεριφοράς. Προέκυψε σημαντική γραμμική συσχέτιση μεταξύ κατανάλωσης αλκοόλ και επισφαλούς σεξ, με αυτούς που χρησιμοποιούσαν αλκοόλ να έχουν 2.4 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα επισφαλούς σεξουαλικής συμπεριφοράς σε σχέση με όσους δεν κατανάλωναν αλκοόλ, ενώ περίπου το 65.8% των σεξουαλικά ενεργών φοιτητών είχε προβεί σε τουλάχιστον μία επικίνδυνη σεξουαλική πρακτική. Επίσης, εκτός του αλκοόλ και του καπνού, η επισφαλής σεξουαλική συμπεριφορά συνδέθηκε και με τη χρήση καθιόνης.

Πληθυσμοί Μεταναστών

Θετική συσχέτιση ανάμεσα στην κατανάλωση αλκοόλ και την επισφαλή σεξουαλική συμπεριφορά έχει βρεθεί και σε πληθυσμούς μεταναστών. Ευρήματα σε λατινοαμερικανούς εργάτες που μεταναστεύουν περιστασιακά, σεξεργαζόμενα άτομα καθώς και μόνιμα εγκατεστημένους μετανάστες ασχέτως φύλου αναδεικνύουν την παραπάνω συνάφεια κατανάλωσης αλκοόλ και επισφαλούς σεξουαλικής δραστηριότητας, παρά το ότι η πλειοψηφία των μελετών έχει γίνει κατά κύριο λόγο σε άνδρες (Kissinger et al., 2008).

Ακόμη, μετανάστες που καταναλώνουν αλκοόλ και εργάζονται στο σεξ είναι συχνότερο να μην εμφανίζουν συνέπεια ως προς τη χρήση προφυλάξεων καθώς επίσης γυναίκες μετανάστριες που εργάζονται στο σεξ φαίνεται να παρουσιάζουν αντίστοιχη ασυνέπεια τόσο με πελάτες όσο και με προσωπικούς συντρόφους (Verma et al., 2010).

Ανάλογα ευρήματα προκύπτουν από την έρευνα των Wong και συνεργατών σε νέους άνδρες μετανάστες στη Σανγκάι που κάνουν περιστασιακά σεξ με άνδρες επί πληρωμή (money boys), όπου διαπιστώνεται η μη χρήση προφυλάξεων όταν προηγείται κατανάλωση αλκοόλ. Ακόμη, διαπιστώνεται από την έρευνα πως η επισφαλής πρακτική του απροφύλακτου σεξ φαίνεται και μέσω συχνότερων σεξουαλικά μεταδιδόμενων μολύνσεων σε μετανάστες που τείνουν να καταναλώνουν συχνά αλκοόλ.

Μοντέλα Σεξουαλικής Συμπεριφοράς υπό Επήρεια Αλκοόλ

Ο τρόπος που το αλκοόλ επιδρά στη λήψη αποφάσεων και τη σεξουαλική συμπεριφορά έχει κατά καιρούς εξηγηθεί βάσει διάφορων μοντέλων. Εν προκειμένω παρουσιάζονται τα δύο επικρατέστερα μοντέλα καθώς επίσης και μεταγενέστερα μοντέλα ερμηνείας της ριψοκίνδυνης σεξουαλικής συμπεριφοράς υπό μέθη, τα οποία επιχειρούν μια συνθετική προσέγγιση των αρχικών.

Μοντέλο Αλκοολικής Μυωπίας

Οι επιδράσεις του αλκοόλ στην απόφαση να εμπλακεί κάποιος σε σεξουαλική δραστηριότητα εξετάζεται ιδιαίτερος στις περιπτώσεις που η επαφή μπορεί να θεωρηθεί η συμπεριφορά σεξουαλικού ρίσκου. Το πρώτο μοντέλο θεωρεί ότι η οξεία επίδραση της τοξίκωσης από αλκοόλ οδηγεί το άτομο να πάρει σεξουαλικά ρίσκα που υπό φυσιολογικές συνθήκες δε θα έπαιρνε. Σύμφωνα με τη Θεωρία της Αλκοολικής Μυωπίας (Steele & Josephs, 1990) το αλκοόλ αναστέλλει μια συμπεριφορά αρχικά ως αποτέλεσμα της φαρμακολογικής του επίδρασης σε γνωστικές διεργασίες, όπως η επεξεργασία πληροφοριών. Έτσι, μειώνοντας το σκοπό και την αποτελεσματικότητα της επεξεργασίας πληροφοριών, απλά, κυρίαρχα και εμφανή ερεθίσματα που προκαλούν συμπεριφορές όπως η σεξουαλική διέγερση εξακολουθούν να επεξεργάζονται, ενώ πιο μακρινά και περίπλοκα ερεθίσματα, που υπό συνθήκες νηφαλιότητας θα απέτρεπαν μια συμπεριφορά (π.χ. κίνδυνος ΣΜΛ), δεν επεξεργάζονται στον ίδιο βαθμό. Έτσι, το αλκοόλ θεωρείται ότι έχει την πιο ισχυρή του

επίδραση όταν μια συμπεριφορά ελέγχεται με ισάξια δύναμη και ισχύ τόσο από υποκινητικά όσο και από ανασταλτικά ερεθίσματα. Όταν τα υποκινητικά ερεθίσματα είναι ισχυρά αλλά τα ανασταλτικά ερεθίσματα ανίσχυρα, η συμπεριφορά είναι πιθανότερο να εκδηλωθεί, ασχέτως με την κατάσταση νηφαλιότητας ή μη του υποκειμένου. Στην αντίθετη περίπτωση, όπου τα υποκινητικά ερεθίσματα είναι ανίσχυρα και τα ανασταλτικά ερεθίσματα ισχυρά, η συμπεριφορά είναι επίσης απίθανο να εκδηλωθεί, και πάλι άσχετα με τη νηφαλιότητα του υποκειμένου. Έτσι, μια συμπεριφορά εκδηλώνεται όταν και οι δύο κατηγορίες ερεθισμάτων που υπό άλλες συνθήκες θα ήταν ισχυρά, επιφέρουν μειωμένη επεξεργασία ανασταλτικών ενδείξεων.

Σε έρευνα των MacDonald και συνεργατών (2000) άντρες προπτυχιακοί φοιτητές κατανεμήθηκαν τυχαία σε μια από τρεις συνθήκες (ομάδα ελέγχου χωρίς αλκοόλ, placebo, υπό την επήρεια αλκοόλ) κι έπειτα χωρίστηκαν σε ομάδες χαμηλής και υψηλής διέγερσης στη βάση της αυτοαναφορικής τους απόκρισης σε οπτικό υλικό που αναπαριστούσε πιθανή σεξουαλική επαφή ανάμεσα σε ένα ελκυστικό ζευγάρι. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι μόνο τα υποκείμενα που ήταν και υπό την επήρεια και ανέφεραν διέγερση δήλωσαν ισχυρή πρόθεση να προβούν σε απροφύλακτο σεξ. Όπως συμπεραίνουν οι ερευνητές, τα υπό επήρεια άτομα είχαν επαρκή γνωστική δυνατότητα να επεξεργαστούν διεγερτικά ερεθίσματα, αλλά σε αντίθεση με την ομάδα των νηφαλίων, είχαν ανεπαρκή ικανότητα να επεξεργαστούν πιο μακρινά ανασταλτικά ερεθίσματα (π.χ. πιθανότητα λοίμωξης).

Επομένως μόνο σε περιστάσεις που και οι δύο τύποι ερεθισμάτων, που θα ήταν ούτως η άλλως ισχυροί, οδηγούν σε μειωμένη επεξεργασία ανασταλτικού ερεθίσματος επιφέροντας ακραία ή αποκλίνουσα κοινωνική συμπεριφορά.

Μοντέλο Προσδοκιών

Σε αντίθεση με το Μοντέλο της Κοινωνικής Μυωπίας, το Μοντέλο των Προσδοκιών προτείνει ότι η συμπεριφορά ενός υποκειμένου μετά την κατανάλωση αλκοόλ καθοδηγείται

από προϋπάρχουσες πεποιθήσεις για την επίδραση του αλκοόλ στη συμπεριφορά, με μια έννοια κοντινή της αυτοεκπληρούμενης προφητείας (Lang, 1985). Συνεπώς, άτομα που πιστεύουν ότι το αλκοόλ προωθεί επισφαλή σεξουαλική συμπεριφορά θα έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να εμπλακούν σε τέτοιου τύπου δραστηριότητες όταν καταναλώσουν αλκοόλ, σε σύγκριση με άτομα που δε μοιράζονται τις ίδιες πεποιθήσεις. Οι σχηματισμοί των προσδοκιών επομένως δείχνουν ότι η δύναμη και η φύση των ατομικών στάσεων σχετικά με τις επιδράσεις του αλκοόλ θα έπρεπε να μετριάσουν την οξεία επίδραση του αλκοόλ στο σεξουαλικό ρίσκο.

Ερευνητικές ενδείξεις υποστηρίζουν την επίδραση των προσδοκιών. Σε εργαστηριακή μελέτη, συμμετέχοντες που θεωρούσαν ότι τους έχει χορηγηθεί αλκοόλ ενώ στην πραγματικότητα δε τους είχε χορηγηθεί τίποτα, ανέφεραν μεγαλύτερη σεξουαλική διέγερση, θεωρούσαν τους συντρόφους με τους οποίους αλληλεπείδρασαν σεξουαλικά συνεσταλμένους και έδειχναν ερωτικό υλικό σε συντρόφους για μεγαλύτερη διάρκεια μόνο αν και οι ίδιοι είχαν αντίστοιχες πεποιθήσεις για τη δυνατότητα του αλκοόλ να ενισχύει και να αποδυναμώνει τη σεξουαλική εμπειρία. Με άλλα λόγια, η πεποίθηση απλά ότι είχε καταναλωθεί αλκοόλ, ενεργοποιούσε προϋπάρχοντα πιστεύω για τις επιδράσεις του αλκοόλ και ως συνέπεια δημιουργούνταν αισθήματα, γνωσίες και συμπεριφορές σε συμφωνία με τα συγκεκριμένα πιστεύω (George et al., 2000).

Εν συντομία, ενώ οι δύο αυτές θεωρίες διαφέρουν στους παράγοντες που προτείνουν ότι μετριάσουν τις επιδράσεις του αλκοόλ στις επικίνδυνες συμπεριφορές, με την πρώτη να επικεντρώνεται στη φύση και την ισχύ των αντικρουόμενων ερεθισμάτων και τη δεύτερη να θέτει ως ακρογωνιαίο λήθο τις πεποιθήσεις για τις δράσεις του αλκοόλ. Και οι δύο εντούτοις αποδίδουν αιτιότητα στις οξείες επιδράσεις της αλκοολικής τοξίκωσης και υποθέτουν ότι αυτές οι επιδράσεις ξεδιπλώνονται μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Συνθετικά Μοντέλα

Ωστόσο, ερευνητικά δεδομένα προτείνουν ότι τόσο οι προσδοκίες όσο και τα αποτελέσματα των ερεθισμάτων λειτουργούν σε πραγματικές συνθήκες. Οι Dermen και Cooper (2000) εξέτασαν τις επιδράσεις του αλκοόλ στη χρήση προφυλακτικού σε τρεις διαφορετικές χρονικές περιπτώσεις επαφής. Η κατανάλωση αλκοόλ σχετίστηκε με χαμηλότερα ποσοστά χρήσης προφυλακτικού στην πρώτη επαφή, αλλά μόνο για όσους πίστευαν ότι το αλκοόλ ενισχύει την επισφαλή σεξουαλική συμπεριφορά και ήταν αρκετά διχασμένοι για τη χρήση προφυλακτικού. Οι προσδοκίες μόνο βρέθηκε ότι μετρίαζαν τις επιδράσεις του αλκοόλ στις επαφές μετά την πρώτη σεξουαλική επαφή, ενώ η αμφιβολία από μόνη της μετρίαζε τις επιδράσεις του αλκοόλ στις τελευταίες, πιο πρόσφατες επαφές. Φαίνεται έτσι ότι οι επιδράσεις του αλκοόλ στο σεξουαλικό ρίσκο ενδέχεται να είναι ανάλογα των συνθηκών, των πεποιθήσεων ή ένας συνδυασμός και των δύο.

Μια εναλλακτική ερμηνεία προτείνει επίσης και το Μοντέλο Κιβδηλότητας. Το Μοντέλο Κιβδηλότητας εισάγει μια Τρίτη μεταβλητή, σύμφωνα με την οποία οι σταθερές πτυχές του ατόμου και της ζωής του θεωρείται ότι προκαλούν τόσο τη χρήση αλκοόλ όσο και το ριψοκίνδυνο σεξ. Για παράδειγμα, ένα άτομο μπορεί να εμπλέκεται και στις δύο συμπεριφορές είτε για να ικανοποιήσει τον ενθουσιασμό του, είτε λόγω αδυναμίας ελέγχου των παρορμήσεων του ή αμυντικών μηχανισμών, σε μια προσπάθεια να διαχειριστεί αρνητικά συναισθήματα (Cooper, 1992; Leigh & Stall, 1993). Το εν λόγω μοντέλο υποστηρίζεται από τους Caspi και συνεργάτες (1997), οι οποίοι ανέδειξαν ότι η παρορμητικότητα και τα αρνητικά συναισθήματα, ως χαρακτηριστικά προσωπικότητας προέβλεπαν μελλοντικά εμπλοκή και στις δύο συμπεριφορές ενώ παράλληλες κινητοποιητικές διεργασίες υφέρπουν και των δύο συμπεριφορών. Φάνηκε ακόμη, πως η ανάγκη για αδρεναλίνη επηρέαζε τη σχέση μεταξύ των δύο συμπεριφορών. Φαίνεται λοιπόν ότι τουλάχιστον κάτω από ορισμένες συνθήκες ή για ορισμένα άτομα, ο σύνδεσμος μεταξύ

αλκοόλ και επικίνδυνου σεξ εξηγείται από διαμεσολαβητικούς παράγοντες προσωπικού χαρακτήρα (Justus, Finn & Steinmetz, 2000).

Συμπτώματα Ψυχοπαθολογίας και Κατανάλωση Αλκοόλ

Άγχος και Χρήση Αλκοόλ

Η συννοσηρότητα αγχωδών διαταραχών και διαταραχών χρήσης αλκοόλ παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον τόσο ερευνητικά όσο και στην κλινική εφαρμογή. Αθροιστικά στοιχεία από επιδημιολογικές μελέτες και κλινικές έρευνες των τελευταίων δεκαετιών υπογραμμίζουν τόσο τη συχνότητα όσο και τις συνέπειες της εν λόγω συννοσηρότητας. Η διερεύνηση της σύνδεσης δείχνει πως η συσχέτιση είναι πολύπλευρη και πολύπλοκη, τονίζοντας την ανάγκη για διαγνωστική σχολαστικότητα (Gadbaud Du Fort, Newman & Bland, 1993; Kushner et al., 2008).

Τα μέχρι στιγμής δεδομένα δείχνουν ότι το άγχος και οι σχετικές με το αλκοόλ διαταραχές συνυπάρχουν σε ισχυρό ποσοστό. Συγκεκριμένα, η αναλογία πιθανοτήτων (odds ratio) για τη συννοσηρότητα ανάμεσα στο άγχος και τις διαταραχές αλκοόλ κυμαίνεται από 2.1 ως 3.3, δηλαδή δύο έως τρεις φορές περισσότερο από όσο θα μπορούσε να συμβαίνει τυχαία. Επίσης, οι αγχώδεις διαταραχές φαίνεται να συνδέονται περισσότερο με την εξάρτηση από αλκοόλ παρά με την κατάχρηση. Μεταξύ των αγχωδών διαταραχών, εκείνη που συνυπάρχει συχνότερα με σχετική του αλκοόλ διαταραχή είναι η διαταραχή πανικού, ενώ οι ιδεοψυχαναγκαστική (ανήκε στις αγχώδεις διαταραχές στην τότε ισχύουσα έκδοση του DSM) εμφάνιζε χαμηλότερη συχνότητα στη συνύπαρξη με διαταραχές αλκοόλ (Gentil et al., 2009; Torres et al., 2006).

Η συνάφεια μεταξύ διαταραχών άγχους και διαταραχών κατάχρησης αλκοόλ υποστηρίζεται από τρία βασικά μοντέλα. Το πρώτο εξ αυτών, το Μοντέλου Κοινού Παράγοντα προτείνει πως δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση μεταξύ των δύο διαταραχών και προτείνει τρίτες μεταβλητές (π.χ. ευαισθησία απέναντι στο άγχος) ως υπεύθυνες για τη

συνάρθρωση των δύο παραπάνω (Goodwin, Ferguson & Horwood, 2004). Το δεύτερο μοντέλο, το οποίο έχει και διαχρονικά τη μεγαλύτερη στήριξη από δεδομένα ερευνητικά και κλινικά, είναι το Μοντέλο της Αυτοθεραπείας (Self Medication Model) (Bolton et al., 2006). Σύμφωνα με το μοντέλο, τα άτομα που εκδηλώνουν αγχώδη συμπτωματολογία προσπαθούν να ελαφρύνουν αρνητικές επιδράσεις αυτή της κατάστασης καταναλώνοντας αλκοόλ, γεγονός που τα ωθεί μακροπρόθεσμα ωστόσο στην εμφάνιση διαταραχής χρήσης αλκοόλ. Το εν λόγω σκεπτικό υιοθετείται και ως μηχανισμός εξήγησης του αλκοολισμού (Khantzian, 1985, 1990). Τρίτο είναι το Μοντέλο του Ουσιοεπαγόμενου Άγχους, το οποίο προτείνει μια «αντίστροφη διαδρομή», όπου η παρατεταμένη, βαριά χρήση αλκοόλ οδηγεί, μέσω της προκαλούμενης ανεπάρκειας σε GABAοξύ, στην εμφάνιση άγχους (Kushner, Abrams & Borchardt, 2000; Marshall, 1997).

Κατάθλιψη και Χρήση Αλκοόλ

Η μείζων καταθλιπτική διαταραχή αποτελεί την πιο κοινή ψυχοπαθολογική οντότητα, μιας και το 10-15% του πληθυσμού πληροί σε κάποιο στάδιο της ζωής του τα κριτήρια διάγνωσης. Τα άτομα με διαταραχή χρήσης αλκοόλ είναι κατά 2.3 φορές πιο πιθανό να εμφανίσουν μείζονα καταθλιπτική διαταραχή από το γενικό πληθυσμό και 1.7 πιο πιθανό να εμφανίσουν δυσθυμία. Όπως με τις αγχώδεις διαταραχές, έτσι και με τις καταθλιπτικές διαταραχές είναι συχνότερη η συννοσηρότητα με εξάρτηση παρά κατάχρηση αλκοόλ. Άτομα με διαγνωσμένη εξάρτηση από το αλκοόλ είναι 3.7 φορές πιο πιθανό να διαγνωστούν με μείζονα καταθλιπτική διαταραχή και 2.8 φορές πιο πιθανό να διαγνωστούν με δυσθυμία, με τις γυναίκες που κάνουν κατάχρηση ή είναι εξαρτημένες από το αλκοόλ να είναι κατά 1.5 με 2 φορές πιο πιθανό να διαγνωστούν με καταθλιπτική διαταραχή σε σχέση με τους άντρες. Από το σύνολο των ατόμων που βρίσκεται σε θεραπεία για διαταραχή χρήσης αλκοόλ, το 33% πληρούσε τα κριτήρια διάγνωσης για καταθλιπτικό επεισόδιο μέσα στους τελευταίους

12 μήνες. Εν αντιθέσει με τις διαταραχές άγχους, η ουσιοεπαγόμενη καταθλιπτική διαταραχή από χρήση αλκοόλ είναι κατά πολύ πιο σπάνια (Pereira et al., 2013) .

Συμπτώματα Ψυχοπαθολογίας και Σεξουαλική Συμπεριφορά

Με τους συγκεκριμένους τύπους διαταραχών να επηρεάζουν κάθε κομμάτι της καθημερινότητας των ατόμων, κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί και η επίδραση τους στον σεξουαλικό τομέα. Σε συγχρονική έρευνα των Coylekai συνεργατών (2019) που έλαβε χώρα σε 20 ουρολογικές, γυναικολογικές και ανδρολογικές κλινικές και συμμετείχαν 676 γυναίκες και 470 ετεροφυλόφιλοι άντρες, καταθλιπτικά συμπτώματα αναφέρθηκαν από 100 γυναίκες και 33 άντρες, ενώ αγχώδη συμπτώματα ανέφεραν 79 γυναίκες και 21 άντρες αντίστοιχα. Διαπιστώθηκε πως οι γυναίκες με συμπτώματα κατάθλιψης ήταν πιο πιθανό να αναφέρουν πρόσφατη σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη με μη σταθερό σύντροφο και πρόσφατο απροφύλακτο σεξ με δύο ή περισσότερους συντρόφους. Αναφορικά με τους άνδρες, δεν προέκυψε κάποια συσχέτιση μεταξύ της παρουσίας συμπτωμάτων κατάθλιψης και της σεξουαλικής τους δραστηριότητας, εκτός της αναποτελεσματικότητας στη διαπραγμάτευση για τη χρήση προφυλακτικού. Οι γυναίκες με συμπτώματα άγχους προέβαιναν συχνότερα σε απροφύλακτο σεξ με δύο ή περισσότερους συντρόφους και διαγιγνώσκονταν συχνότερα με κάποια Σεξουαλικά Μεταδιδόμενη Λοίμωξη ενώ οι άντρες με συμπτώματα άγχους ανέφεραν μόνο ασυνέπεια ως προς τη χρήση του προφυλακτικού.

Σκοπός της Μελέτης

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει τις σχέσεις της χρήσης και κατάχρησης αλκοόλ με τη σεξουαλική συμπεριφορά καθώς επίσης να διερευνήσει πιθανά προβλεπτικά στοιχεία των επισφαλών σεξουαλικών πρακτικών.

Η επισκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας καθιστά σαφές αφενός πως η μελέτη των σεξουαλικών πρακτικών εξετάζεται συχνά μεμονωμένα είτε σε συνάρτηση με την κατάχρηση αλκοόλ, είτε σε συνάρτηση με ψυχοπαθολογικές οντότητες, αφετέρου πως τα

ερευνητικά δεδομένα στον ελλαδικό χώρο είναι σχετικά αποσπασματικά. Συνεπώς, η παρούσα έρευνα επιδιώκει να διερευνήσει τις επισφαλείς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επήρεια αλκοόλ λαμβάνοντας υπόψιν μία βεντάλια παραγόντων, τόσο ατομικών, όπως οι διαστάσεις του άγχους, της κατάθλιψης και της καταχρηστικής κατανάλωσης αλκοόλ, όσο και ψυχοκοινωνικών, όπως οι στάσεις και οι πρακτικές αναφορικά με τη σεξουαλική δραστηριότητα καθεαυτή και σε συνάρτηση με την κατανάλωση αλκοόλ, με σκοπό την όσο το δυνατόν πληρέστερη καταγραφή του φαινομένου σε ό,τι αφορά τον ελλαδικό κοινωνικό χώρο.

Υποθέσεις

1. Αναμένεται οι διαστάσεις της κλίμακας DASS, το άγχος, το στρες και η κατάθλιψη, να προβλέπουν θετικά την κατάχρηση αλκοόλ, όπως αυτή μετράται από την κλίμακα AUDIT.

2. Αναμένεται οι διαστάσεις της κλίμακας DASS, το άγχος, το στρες και η κατάθλιψη, καθώς και η κατάχρηση αλκοόλ να προβλέπουν την μείωση των τυπικών και αποκλινοσών νηφάλειων σεξουαλικών συμπεριφορών.

3. Αναμένεται οι διαστάσεις της κλίμακας DASS, το άγχος, το στρες και η κατάθλιψη, η κλίμακα AUDIT και οι νηφάλειες σεξουαλικές συμπεριφορές προβλέπουν την αύξηση των σεξουαλικών συμπεριφορών υπό την επήρεια αλκοόλ.

4. Αναμένεται διαμεσολάβηση της θετικής στάσης προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ και της κατάχρησης αλκοόλ μεταξύ των αποκλινοσών σεξουαλικών συμπεριφορών άνευ χρήσης αλκοόλ και των σεξουαλικών συμπεριφορών υπό την επήρεια αλκοόλ.

5. Αναμένεται ρυθμιζόμενηδιαμεσολάβηση της θετικής στάσης προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ και της κατάχρησης αλκοόλ, ρυθμιζόμενη από τη χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών, μεταξύ των αποκλινοσών σεξουαλικών

συμπεριφορών άνευ χρήσης αλκοόλ και των σεξουαλικών συμπεριφορών υπό την επήρεια αλκοόλ.

6. Αναμένονται στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς τη χρήση προφυλακτικού υπό την επήρεια αλκοόλ ανάλογα με τα επίπεδα κατάχρησης αλκοόλ των συμμετεχόντων/ουσών

Μεθοδολογία

Πραγματοποιήθηκε ποσοτική, περιγραφική, συγχρονική έρευνα με τη συλλογή δεδομένων από το γενικό πληθυσμό, χωρίς την παρέμβαση ή την παρακολούθηση του μέσα στο χρόνο. Για τη διεξαγωγή της έρευνας και τη συλλογή των δεδομένων αξιοποιήθηκαν ερωτηματολόγια κλειστού τύπου στην ελληνική γλώσσα και εφαρμόστηκε δειγματοληψία ευκολίας στο σύνολο του ελληνόφωνου, ενήλικου πληθυσμού.

Ερευνητική Διαδικασία

Η ερευνητική διαδικασία έλαβε χώρα το διάστημα μεταξύ Δεκεμβρίου 2022 και Φεβρουαρίου 2023. Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, πραγματοποιήθηκε διαμοιρασμός των ερωτηματολογίων μέσω διαδικτύου, με τη χρήση της πλατφόρμας Google Forms και την κοινοποίηση τους σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Instagram και το Facebook. Πραγματοποιήθηκε δειγματοληψία ευκολίας και ολοκληρώθηκε η συλλογή του δείγματος. Μετά την ολοκλήρωση της δειγματοληψίας, πραγματοποιήθηκε η διεξαγωγή των απαραίτητων στατιστικών ελέγχων για τον έλεγχο των υποθέσεων.

Δεν εμφανίστηκαν προβλήματα προσέγγισης του πληθυσμού και συλλογής του δείγματος. Επίσης, δεν υπήρχαν κριτήρια αποκλεισμού, με εξαίρεση την ανηλικότητα, τη γνώση της ελληνικής γλώσσας και την πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Συμμετέχοντες/ουσες

Στην έρευνα συμμετείχαν 502, ηλικίας από 18 έως 68 έτη ($M.O. = 28.40$, $T.A. = 9.08$). Από τα άτομα που συμμετείχαν, 184 ήταν άντρες (36.7%), 308 ήταν γυναίκες (61.4%)

και 10 άτομα δήλωσαν την επιλογή «Άλλο» (2%), όπου εμφανίστηκαν τέσσερις trans γυναίκες, ένας trans άντρας, 2 nonbinary άτομα, 2 άφυλα άτομα και ένα άτομο χωρίς απάντηση.

Ερευνητικά Εργαλεία

Depression Anxiety Stress Scale (DASS21)

Η κλίμακα DepressionAnxietyStressScale αποτελεί κλίμακα 21 ερωτημάτων, ως συντομευμένη εκδοχή της κλίμακας 42 ερωτημάτων, σχεδιασμένη για τη μέτρηση των τριών συναισθημάτων της κατάθλιψης, του στρες/έντασης και του άγχους (Henry & Crawford, 2005). Μετράται με τετραβάθμια κλίμακα Likert, όπου το 1 δηλώνει «Δεν ίσχυσε καθόλου για μένα» και το 4 «Ίσχυε για μένα πάρα πολύ, ή τις περισσότερες φορές». Αποτελείται από τρεις παράγοντες, όπου ανέδειξαν ικανοποιητική αξιοπιστία μέσω του δείκτη Cronbach's α . Η πρώτη είναι η διάσταση της κατάθλιψης ($\alpha = .92$), η δεύτερη η διάσταση του στρες/έντασης ($\alpha = .88$) και η τρίτη η διάσταση του άγχους ($\alpha = .83$).

Σεξουαλική Συμπεριφορά άνευ Χρήσης Αλκοόλ

Η κλίμακα Σεξουαλικής Συμπεριφοράς άνευ Χρήσης Αλκοόλ κατασκευάστηκε για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας και αποτελείται από 11 ερωτήματα. Μετρήθηκε με πενταβάθμια κλίμακα Likert όπου το 1 δήλωνε «Ποτέ» και το 5 «Συνέχεια». Μετά από Ιεραρχική Ανάλυση Ευκλείδειας Τετραγωνικής Απόστασης (Squared Euclidean Distance) μέσω μεθόδου Ward (Yim & Ramdeen, 2015) αναδείχθηκαν δύο διαστάσεις. Η πρώτη διάσταση περιλάμβανε ερωτήσεις όπως «Γενικά, έχετε σεξουαλικές επαφές» και «Γενικά, πόσο συχνά χρησιμοποιείτε προφυλάξεις κατά τη σεξουαλική επαφή» και ονομάστηκε «Τυπικές Νηφάλιες Σεξουαλικές Συμπεριφορές» ($\alpha = .67$). Η δεύτερη διάσταση περιλάμβανε ερωτήσεις όπως «Γενικά, εναλλάσσετε σεξουαλικούς συντρόφους» και «Γενικά, συμμετέχετε σε σεξ με συναινετικές πρακτικές βίας (BDSM)» και «Αποκλίνουσες Νηφάλιες Σεξουαλικές Συμπεριφορές» ($\alpha = .71$).

Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT)

Η κλίμακα Alcohol Use Disorders Identification Test αποτελεί κλίμακα 10 ερωτημάτων, σχεδιασμένη για τη μέτρηση της κατάχρησης στην κατανάλωση αλκοόλ (de Meneses-Gaya, Zuardi, Loureiro & Crippa, 2009). Μετράται με πενταβάθμια κλίμακα Likert όπου το 1 δηλώνει «Ποτέ» και το 5 «Καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά». Συγκροτεί ένα δείκτη με ικανοποιητική αξιοπιστία μέσω του δείκτη Cronbach's α ($\alpha = .87$).

Σεξουαλική Συμπεριφορά υπό Επήρεια Αλκοόλ

Η κλίμακα Σεξουαλικής Συμπεριφοράς υπό Επήρεια Αλκοόλ κατασκευάστηκε για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας και αποτελείται από 18 ερωτήματα. Μετρήθηκε με πενταβάθμια κλίμακα Likert όπου το 1 δήλωνε «Ποτέ» και το 5 «Συνέχεια». Μετά από Ανάλυση Παραγόντων Κύριων Συνιστωσών (PCA) με κάθετη περιστροφή Varimax αναδείχθηκαν τρεις παράγοντες που εξηγούσαν το 58.07% της συνολικής διακύμανσης (KMO = .92, $p < .001$). Ο πρώτος παράγοντας (ιδιοτιμή 7.47, διακύμανση 41.48%) περιλάμβανε 8 ερωτήσεις σχετικές με την εναλλαγή και διατήρηση επαφών με σεξουαλικούς συντρόφους (πχ. «Στο διάστημα των τελευταίων 12 μηνών, με τι συχνότητα αλλάζατε σεξουαλικούς συντρόφους υπό την επήρεια αλκοόλ;» και «Στο διάστημα των τελευταίων 12 μηνών, με τι συχνότητα έτυχε υπό την επήρεια αλκοόλ να αποφύγετε ή να μην επιθυμείτε να διατηρήσετε επαφές με άτομο με το οποίο συναναστραφήκατε σεξουαλικά, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της σεξουαλικής πράξης;»). Μετά τον έλεγχο αξιοπιστίας κατασκευάστηκε ο δείκτης «Σεξουαλικές Συμπεριφορές υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Σεξουαλικό Σύντροφο» ($\alpha = .85$). Ο δεύτερος παράγοντας (ιδιοτιμή 1.71, διακύμανση 9.52%) περιλάμβανε 6 ερωτήσεις σχετικά με την χρήση ουσιών κατά τη σεξουαλική επαφή (πχ. «Στο διάστημα των τελευταίων 12 μηνών, με τι συχνότητα είχατε σεξουαλικές επαφές υπό την επήρεια αλκοόλ;» και «Στο διάστημα των τελευταίων 12 μηνών, με τι συχνότητα έχετε χρησιμοποιήσει παράλληλα με το αλκοόλ και άλλες ουσίες πριν ή κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής σας επαφής;»). Μετά τον

έλεγχο αξιοπιστίας κατασκευάστηκε ο δείκτης «Σεξουαλικές Συμπεριφορές υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Χρήση Ουσιών» ($\alpha = .86$). Ο τρίτος παράγοντας (ιδιοτιμή 1.27, διακύμανση 7.08%) περιλάμβανε 4 ερωτήσεις σχετικά με αντισυμβατικές σεξουαλικές πρακτικές (πχ. “Στο διάστημα των τελευταίων 12 μηνών, με τι συχνότητα έχετε χρησιμοποιήσει σεξουαλικά βοηθήματα κατά τη σεξουαλική επαφή υπό την επήρεια αλκοόλ;” και “Στο διάστημα των τελευταίων 12 μηνών, με τι συχνότητα έχετε ασκήσει συναινετική βία κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής σας επαφής υπό την επήρεια αλκοόλ; (BDSM)”). Μετά τον έλεγχο αξιοπιστίας κατασκευάστηκε ο δείκτης «Σεξουαλικές Συμπεριφορές υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Αποκλίνουσες Πρακτικές» ($\alpha = .82$).

Στάσεις προς τη Σεξουαλική Δραστηριότητα υπό Επήρεια Αλκοόλ

Η κλίμακα Στάσεις προς τη Σεξουαλική Δραστηριότητα υπό Επήρεια Αλκοόλ κατασκευάστηκε για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας και αποτελείται από 9 ερωτήματα. Μετρήθηκε με πενταβάθμια κλίμακα Likert όπου το 1 δήλωνε «Διαφωνώ Απόλυτα» και το 5 «Συμφωνώ Απόλυτα». Μετά από Ανάλυση Παραγόντων Κύριων Συνιστωσών (PCA) με κάθετη περιστροφή Varimax αναδείχθηκαν δύο παράγοντες που εξηγούσαν το 54.21% της συνολικής διακύμανσης ($KMO = .77, p < .001$). Ο πρώτος παράγοντας (ιδιοτιμή 2.90, διακύμανση 32.27%) περιλάμβανε 5 ερωτήσεις που αφορούσαν θετική στάση. Μετά τον έλεγχο αξιοπιστίας κατασκευάστηκε ο δείκτης «Θετικές Στάσεις προς τη Σεξουαλική Δραστηριότητα υπό Επήρεια Αλκοόλ» ($\alpha = .80$). Ο δεύτερος παράγοντας (ιδιοτιμή 1.98, διακύμανση 21.94%) περιλάμβανε 4 ερωτήσεις που αφορούσαν αρνητική στάση. Μετά τον έλεγχο αξιοπιστίας κατασκευάστηκε ο δείκτης «Αρνητικές Στάσεις προς τη Σεξουαλική Δραστηριότητα υπό Επήρεια Αλκοόλ» ($\alpha = .64$).

Θέματα Ηθικής και Δεοντολογίας

Για τη διεξαγωγή της έρευνας λήφθηκε η με Αριθμό Πρωτοκόλλου: 953/ 16-12-2022

Απόφαση Έγκρισης από την Επιστημονική Επιτροπή και την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας Αιγινήτειου Νοσοκομείου (ΑΔΑ: ΩΔ9146Ψ8Ν2-4ΙΕ). Βασικός γνώμονας και κριτήριο δεοντολογικής διεκπεραίωσης ήταν η διατήρηση της ανωνυμίας και η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών και απαντήσεων των συμμετεχόντων/ουσών, δεδομένης της φύσης της έρευνας, η οποία σχετίζεται αφενός με ζητήματα σεξουαλικής δραστηριότητας και συμπεριφοράς, αφετέρου με τη χρήση νόμιμων και μη ψυχοδραστικών ουσιών. Επομένως, οι συμμετέχοντες/ουσες προσεγγίστηκαν μεμονωμένα ενώ παράλληλα χρησιμοποιήθηκαν πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης και ομάδες/forum ώστε να μη γνωρίζει ο ερευνητής ποιά άτομα συμμετείχαν. Ταυτόχρονα, πριν τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου όλα τα άτομα διάβαζαν μια ενημέρωση όπου διευκρινιζόταν η προαιρετική συμμετοχή, η διασφάλιση της ανωνυμίας και του απόρρητου των απαντήσεων καθώς και η δυνατότητα υπαναχώρησης σε οποιαδήποτε φάση του ερωτηματολογίου. Τέλος, ζητήθηκε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να δηλώσουν ρητά τη συμφωνία συμμετοχής τους και διατηρήθηκαν στο δείγμα μόνο οι απαντήσεις των ατόμων που δήλωσαν συμφωνία συμμετοχής.

Στατιστική Ανάλυση

Ο έλεγχος των υποθέσεων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του στατιστικού πακέτου IBMSPSSStatistics 24. Οι πρώτες τρεις υποθέσεις πρόβλεψης εξετάστηκαν μέσω ιεραρχικής πολλαπλής παλινδρόμησης με τη μέθοδο Stepwise. Η τέταρτη υπόθεση διαμεσολάβησης εξετάστηκε μέσω του μοντέλου 4 του πακέτου Process 3.5 (Hayse, 2018). Η πέμπτη υπόθεση ρυθμιζόμενης διαμεσολάβησης εξετάστηκε μέσω του μοντέλου 8 του πακέτου Process 3.5.

Αποτελέσματα

Δημογραφικά Στοιχεία Συμμετεχόντων/ουσών

Τα 502 άτομα που έλαβαν μέρος στην έρευνα απάντησαν στο παρακάτω σύνολο ερωτήσεων σχετικά με τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά. Ως προς το σεξουαλικό τους

προσανατολισμού, 394 άτομα ήταν ετεροφυλόφιλα (78.5%), 18 άτομα ομοφυλόφιλα (3.6%), 75 άτομα αμφιφυλόφιλα (14.9%) και 15 άτομα δήλωσαν την επιλογή «Άλλο» (3%), όπου εμφανίστηκαν 8 πανσεξουαλικά, δύο κουίρ, ένα ασέξουαλ άτομο, δύο άτομα σε διερώτηση, ένα άτομο με ρευστή σεξουαλικότητα, ένα άτομο που δήλωσε «Μέχρι τώρα ετεροφυλόφιλος» και ένα άτομο που δήλωσε «Ετεροφυλοφιλικές σεξουαλικές εμπειρίες αλλά έντονη ερωτική έλξη σε θηλυκότητες».Ως προς την Εθνικότητα τους, 482 άτομα είχαν ελληνική εθνικότητα (96%), 18 άτομα μη ελληνική εθνικότητα (4%), εκ των οποίων ένα είχε βουλγαρική εθνικότητα, 9 αλβανική, δύο κυπριακή και μία φορά εμφανίστηκαν η ιταλική, αιγυπτιακή, ρωσική, ελληνοβρετανική και ελληνοϊταλική εθνικότητα, ενώ δύο άτομα δε δήλωσαν κάποια εθνικότητα. Ακόμη, οι συμμετέχοντες/ουσες ερωτήθηκαν για την Τρέχουσα Προσωπική/ Οικογενειακή τους Κατάσταση, τον Τόπο Διαμονής και το Είδος Διαβίωσης τους (Πίνακες 1,2,3).

Πίνακας 1

Τρέχουσα Προσωπική/ Οικογενειακή Κατάσταση Συμμετεχόντων/ουσών

	Απόλυτη Συχνότητα	Ποσοστό %
Εκτός σχέσης	210	41.8
Σε ελεύθερη σχέση	34	6.8
Σε σχέση	196	39
Σε πολυσυντροφική σχέση	2	0.4
Σε γάμο/ σύμφωνο συμβίωσης	42	8.4
Σε διαζύγιο/ διάσταση	16	3.2
Σε χηρεία	2	0.4

Πίνακας 2

Τόπος Διαμονής Συμμετεχόντων/ουσών

	Απόλυτη Συχνότητα	Ποσοστό %
Χωριό - Κωμόπολη (μέχρι 10.000 κάτοικοι)	38	7.6
Πόλη (πάνω από 10.000 κάτοικοι)	172	34.3
Θεσσαλονίκη	31	6.2
Αθήνα	261	52

Πίνακας 3

Είδος Διαβίωσης Συμμετεχόντων/ουσών

	Απόλυτη Συχνότητα	Ποσοστό %
Κατά μόνας	143	28.5
Με συγκατοικο/ συγκατοίκους	70	13.9
Με σύντροφο/ συντρόφους	90	17.9
Με οικογένεια καταγωγής	164	32.7
Με οικογένεια αναπαραγωγής/ επιλογής	35	7

Ακόμη, ερωτήθηκαν σχετικά με την εκπαίδευση τους, όπου 3 άτομα είχαν ολοκληρώσει το Γυμνάσιο (0.6%), 56 άτομα το Λύκειο (11.2%), 65 άτομα είχαν ολοκληρώσει Μεταλυκειακές Σπουδές (12.9%), 281 άτομα ΑΕΙ/ΤΕΙ (56%) και 97 άτομα Μεταπτυχιακές Σπουδές (19.3%). Ερωτήθηκαν, επιπλέον, ως προς την απασχόληση τους (Πίνακας 4).

Πίνακας 4

Απασχόληση Συμμετεχόντων/ουσών

	Απόλυτη Συχνότητα	Ποσοστό %
Φοιτώ σε σχολείο	1	0.2

Σπουδάζω	79	15.7
Δεν εργάζομαι	23	4.6
Οικιακά	5	1
Εργάζομαι με Μερική Απασχόληση	37	7.4
Εργάζομαι με Πλήρη Απασχόληση	206	41.0
Σε σύνταξη	5	1
Σπουδάζω & Δεν εργάζομαι	36	7.2
Σπουδάζω & Εργάζομαι με Πλήρη Απασχόληση	36	7.2
Σπουδάζω & Οικιακά	2	0.4
Σχολείο & Εργάζομαι με Πλήρη Απασχόληση	2	0.4
Δεν εργάζομαι & Οικιακά	3	0.6
Σπουδάζω & Εργάζομαι με Μερική Απασχόληση	57	11.4
Σχολείο & Δεν εργάζομαι	1	0.2
Σχολείο & Σπουδάζω	2	0.4
Οικιακά & Εργάζομαι με Μερική Απασχόληση	1	0.2
Σπουδάζω & Δεν εργάζομαι & Οικιακά	2	0.4
Εργάζομαι με Πλήρη Απασχόληση & Σύνταξη	1	0.2
Δεν εργάζομαι & Εργάζομαι με Μερική Απασχόληση	1	0.2
Σπουδάζω & Δεν εργάζομαι & Εργάζομαι με Πλήρη Απασχόληση	1	0.2
Σπουδάζω & Οικιακά & Εργάζομαι με Πλήρη Απασχόληση	1	0.2

Ως προς την τρέχουσα οικονομική τους κατάσταση, 14 άτομα την χαρακτήρισαν ως Πολύ Κακή (2.8%), 68 ως Κακή (13.5%), 278 ως Μέτρια (55.4%), 130 ως Καλή (25.9%) και 12 ως Πολύ Καλή (2.4%).

Τέλος, οι συμμετέχοντες/ουσες απάντησαν σε δύο ερωτήσεις αναφορικά με την κατανάλωση ψυχοδραστικών ουσιών. 231 άτομα ανέφεραν ότι καταναλώνουν και άλλες ψυχοδραστικές ουσίες εκτός του αλκοόλ (46%) ενώ 271 άτομα ανέφεραν ότι δεν καταναλώνουν και άλλες ψυχοδραστικές ουσίες (54%). Ακολούθως, ζητήθηκε στους συμμετέχοντες/ουσες που απάντησαν θετικά να αναφέρουν τις ουσίες που καταναλώνουν, οι οποίες εμφανίζονται στον Πίνακα 5.

Πίνακας 5

Ψυχοδραστικές Ουσίες εκτός του Αλκοόλ

	Απόλυτη Συχνότητα	Ποσοστό %
Διεγερτικά	24	10.4
Κατασταλτικά	6	2.6
Κανναβινοειδή	93	40.3
Ψευδαισθησιογόνα	1	0.4
Διεγερτικά & Κανναβινοειδή	41	17.7
Ψευδαισθησιογόνα & Κανναβινοειδή	9	3.9
Διεγερτικά & Κανναβινοειδή & Ψευδαισθησιογόνα	26	11.3
Διεγερτικά & Κατασταλτικά	5	2.2
Διεγερτικά & Ψευδαισθησιογόνα	10	4.3
Κατασταλτικά & Κανναβινοειδή	5	2.2
Διεγερτικά & Κανναβινοειδή & Ψευδαισθησιογόνα & Κατασταλτικά	4	1.7
Χωρίς Απάντηση	7	3%

Έλεγχος Υπόθεσης I

Εξετάστηκε μέσω ιεραρχικής πολλαπλής παλινδρόμησης η πρόβλεψη της κατάχρησης αλκοόλ από τις διαστάσεις της κλίμακας DASS, «άγχος», «στρες» και «κατάθλιψη». Όπως φαίνεται στον Πίνακα 6, μόνο τα άτομα που εμφανίζαν υψηλά επίπεδα άγχους εμφανίζαν και υψηλή κατάχρηση αλκοόλ στην καθημερινότητα τους.

Πίνακας 6

Δείκτες πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης για την πρόβλεψη της Κατάχρησης Αλκοόλ

Προβλεπτικός Παράγοντας	Κατάχρηση Αλκοόλ (AUDIT)				
	R^2	Adj. R^2	β	$F(1,500)$	p
Άγχος	.08	.07	.27	40.55	< .001

Έλεγχος Υπόθεσης II

Εξετάστηκε μέσω ιεραρχικής πολλαπλής παλινδρόμησης η πρόβλεψη των «τυπικών» και «αποκλιουσών νηφάλιων σεξουαλικών συμπεριφορών» από τις διαστάσεις της κλίμακας DASS, «άγχος», «στρες» και «κατάθλιψη» και από την «κατάχρηση αλκοόλ». Όπως φαίνεται στον Πίνακα 7, σε συμφωνία με την Υπόθεση II, τα άτομα που εμφανίζαν υψηλά επίπεδα «κατάθλιψης» παρουσίαζαν χαμηλό σκορ στις «τυπικές νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές».

Πίνακας 7

Δείκτες πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης για την πρόβλεψη των Τυπικών Σεξουαλικών Συμπεριφορών άνευ Χρήσης Αλκοόλ

Προβλεπτικός Παράγοντας	Τυπικές Νηφάλιες Σεξουαλικές Συμπεριφορές				
	R^2	Adj. R^2	β	$F(1,500)$	p
Κατάθλιψη	.01	.01	-.10	5.36	.02

Αντιθέτως, όπως φαίνεται στον Πίνακα 8, σε αντίθεση με την Υπόθεση II, τα άτομα που εμφανίζαν υψηλά επίπεδα «κατάχρησης αλκοόλ» παρουσίαζαν υψηλό σκορ στις «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές».

Πίνακας 8

Δείκτες πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης για την πρόβλεψη των Αποκλινουσών Νηφάλιων Σεξουαλικών Συμπεριφορών.

Προβλεπτικός Παράγοντας	Αποκλίνουσες Νηφάλιες Σεξουαλικές Συμπεριφορές				
	R^2	$Adj. R^2$	β	$F(1,500)$	p
Κατάχρηση Αλκοόλ (AUDIT)	.10	.10	.31	53.76	< .001

Έλεγχος Υπόθεσης III

Εξετάστηκε μέσω ιεραρχικής πολλαπλής παλινδρόμησης η πρόβλεψη των «σεξουαλικών συμπεριφορών υπό μέθη σχετιζόμενων με σεξουαλικό σύντροφο» από τις διαστάσεις της κλίμακας DASS, την κλίμακα AUDIT και τις «σεξουαλικές συμπεριφορές άνευ χρήσης αλκοόλ». Όπως φαίνεται στον Πίνακα 9, τα άτομα που εμφανίζαν υψηλά επίπεδα «κατάχρησης αλκοόλ», είχαν «θετικές στάσεις προς τη σεξουαλική δραστηριότητα υπό επήρεια αλκοόλ» ή εφάρμοζαν «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» παρουσίαζαν υψηλά σκορ στις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με σεξουαλικό σύντροφο», ενώ τα άτομα με «τυπικές νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» παρουσίαζαν χαμηλά σκορ στις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με σεξουαλικό σύντροφο».

Πίνακας 9

Δείκτες πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης για την πρόβλεψη των Σεξουαλικών Συμπεριφορών υπό Μέθη Σχετιζόμενων με Σεξουαλικό Σύντροφο

Προβλεπτικοί Παράγοντες	Σεξουαλικές Συμπεριφορές υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Σεξουαλικό Σύντροφο				
	R^2	Adj. R^2	β	$F(4,497)$	p
	.35	.35		53.76	
Κατάχρηση Αλκοόλ (AUDIT)			.31		< .001
Θετικές Στάσεις προς τη Σεξουαλική Δραστηριότητα υπό Επήρεια Αλκοόλ			.20		< .001
Αποκλίνουσες Νηφάλιες Σεξουαλικές Συμπεριφορές			.29		< .001
Τυπικές Νηφάλιες Σεξουαλικές Συμπεριφορές			-.10		.01

Εξετάστηκε, ακόμη, η πρόβλεψη των «σεξουαλικών συμπεριφορών υπό μέθη σχετιζόμενων με χρήση ουσιών» από τις διαστάσεις της κλίμακας DASS, την κλίμακα AUDIT και τις «σεξουαλικές συμπεριφορές άνευ χρήσης αλκοόλ». Όπως φαίνεται στον Πίνακα 10, τα άτομα που εμφανίζαν υψηλά επίπεδα «κατάχρησης αλκοόλ», είχαν «θετικές στάσεις προς τη σεξουαλική δραστηριότητα υπό επήρεια αλκοόλ», εφάρμοζαν «αποκλίνουσες» και «τυπικές νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» παρουσίαζαν υψηλά σκορ στις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με χρήση ουσιών».

Πίνακας 10

Δείκτες πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης για την πρόβλεψη των Σεξουαλικών Συμπεριφορών υπό Μέθη Σχετιζόμενων με Χρήση Ουσιών

Προβλεπτικοί Παράγοντες	Σεξουαλικές Συμπεριφορές υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Χρήση Ουσιών				
	R^2	Adj. R^2	β	$F(4,497)$	p

	.50	.49	122.23
Κατάχρηση Αλκοόλ (AUDIT)			.38 < .001
Θετικές Στάσεις προς τη Σεξουαλική Δραστηριότητα υπό Επήρεια Αλκοόλ			.21 < .001
Αποκλίνουσες Νηφάλιες Σεξουαλικές Συμπεριφορές			.29 < .001
Τυπικές Νηφάλιες Σεξουαλικές Συμπεριφορές			.16 < .001

Εξετάστηκε, τέλος, η πρόβλεψη των «σεξουαλικών συμπεριφορών υπό μέθη σχετιζόμενων με αποκλίνουσες πρακτικές» από τις διαστάσεις της κλίμακας DASS, την κλίμακα AUDIT και τις «σεξουαλικές συμπεριφορές άνευ χρήσης αλκοόλ». Όπως φαίνεται στον Πίνακα 11, μόνο τα άτομα που εμφανίζαν υψηλά επίπεδα «κατάχρησης αλκοόλ», είχαν «θετικές στάσεις προς τη σεξουαλική δραστηριότητα υπό επήρεια αλκοόλ» και εφαρμόζαν «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» παρουσίαζαν υψηλά σκορ στις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με αποκλίνουσες πρακτικές».

Πίνακας 11

Δείκτες πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης για την πρόβλεψη των Σεξουαλικών Συμπεριφορών υπό Μέθη Σχετιζόμενων με Αποκλίνουσες Σεξουαλικές Πρακτικές

Προβλεπτικοί Παράγοντες	Σεξουαλικές Συμπεριφορές υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Αποκλίνουσες Σεξουαλικές Πρακτικές				
	R^2	Adj. R^2	β	$F(3,498)$	p
	.37	.36		95.63	

Κατάχρηση Αλκοόλ (AUDIT)	.13	< .01
Θετικές Στάσεις προς τη Σεξουαλική	.12	< .01
Δραστηριότητα υπό Επίρεια Αλκοόλ		
Αποκλίνουσες Νηφάλιες Σεξουαλικές	.50	< .001
Συμπεριφορές		

Έλεγχος Υπόθεσης IV

Πραγματοποιήθηκε διαμεσολάβηση μέσω του PROCESS, Μοντέλο 4, με 10000 επαναλαμβανόμενα δείγματα, 95% διαστήματα εμπιστοσύνης. Ως προβλεπτικός παράγοντας τέθηκαν οι «αποκλίνουσες σεξουαλικές συμπεριφορές άνευ χρήσης αλκοόλ», ως διαμεσολαβητικές μεταβλητές η «κατάχρηση αλκοόλ» και οι «θετικές στάσεις προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ», και ως μεταβλητή αποτελέσματος τέθηκαν οι εκάστοτε «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ».

Αναφορικά με τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με σεξουαλικό σύντροφο» διαπιστώθηκε μερική διαμεσολάβηση τέτοια ώστε οι «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» προέβλεπαν θετικά την «κατάχρηση αλκοόλ» ($\beta = 3.25$, $SE = .44$, $t(500) = 7.33$, $p < .001$, $CI_{95\%} [2.38, 4.12]$), η οποία με τη σειρά της προέβλεπε θετικά τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με σεξουαλικό σύντροφο» ($\beta = .03$, $SE = .00$, $t(498) = 7.59$, $p < .001$, $CI_{95\%} [.02, .03]$), καθώς και τις «θετικές στάσεις προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό επίρροια αλκοόλ» ($\beta = .31$, $SE = .07$, $t(500) = 4.53$, $p < .001$, $CI_{95\%} [.17, .44]$), οι οποίες με τη σειρά τους προέβλεπαν επίσης θετικά τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με σεξουαλικό σύντροφο» ($\beta = .12$, $SE = .02$, $t(498) = 5.14$, $p < .001$, $CI_{95\%} [.07, .17]$). Συνεπώς, οι «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» προκαλούσαν «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με σεξουαλικό σύντροφο», διαμέσω της «κατάχρησης αλκοόλ» ($\beta = .09$, $SE = .02$, $CI_{95\%}$

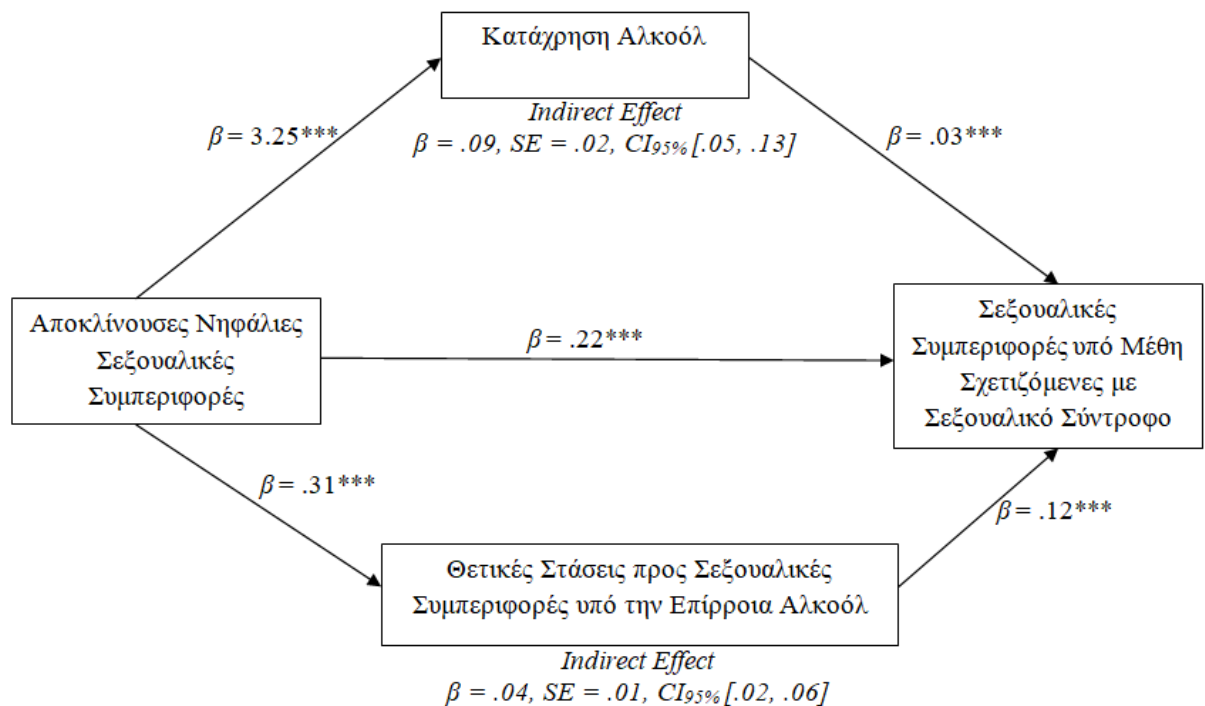
[.05, .13]) και των «θετικών στάσεων προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ» ($\beta = .04, SE = .01, CI_{95\%} [.02, .06]$) (Διάγραμμα 1).

Διάγραμμα 1

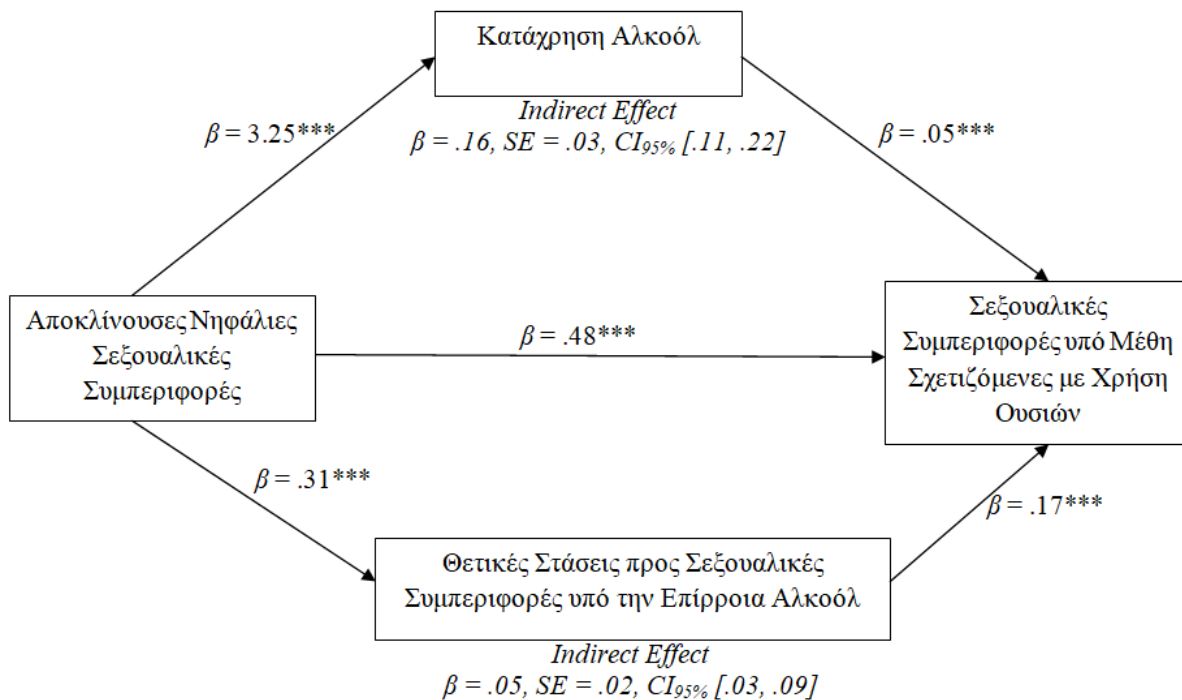
Ανάλυση Διαμεσολάβησης των Σεξουαλικών Συμπεριφορών υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Σεξουαλικό Σύντροφο

Το μοντέλο επαναλήφθηκε με προβλεπτικό παράγοντα τις «τυπικές νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» και δεν ήταν στατιστικά σημαντικό.

Αναφορικά με τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με χρήση ουσιών» διαπιστώθηκε μερική διαμεσολάβηση τέτοια ώστε οι «αποκλίνουσες νηφάλιες

σεξουαλικές συμπεριφορές» προέβλεπαν θετικά την «κατάχρηση αλκοόλ» ($\beta = 3.25, SE = .44, t(500) = 7.33, p < .001, CI_{95\%} [2.38, 4.12]$), η οποία με τη σειρά της προέβλεπε θετικά τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με χρήση ουσιών» ($\beta = .05, SE = .01, t(498) = 9.72, p < .001, CI_{95\%} [.04, .06]$), καθώς και τις «θετικές στάσεις προς σεξουαλικές

συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ» ($\beta = .31, SE = .07, t(500) = 4.53, p < .001, CI_{95\%} [.17, .44]$), οι οποίες με τη σειρά τους προέβλεπαν θετικά τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με χρήση ουσιών» ($\beta = .17, SE = .03, t(498) = 5.27, p < .001, CI_{95\%} [.11, .24]$). Συνεπώς, οι «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» προκαλούσαν «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με χρήση ουσιών», διαμέσω της «κατάχρησης αλκοόλ» ($\beta = .16, SE = .03, CI_{95\%} [.11, .22]$) και των «θετικών στάσεων προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ» ($\beta = .05, SE = .02, CI_{95\%} [.03, .09]$) (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2

Ανάλυση Διαμεσολάβησης των Σεξουαλικών Συμπεριφορών υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Χρήση Ουσιών

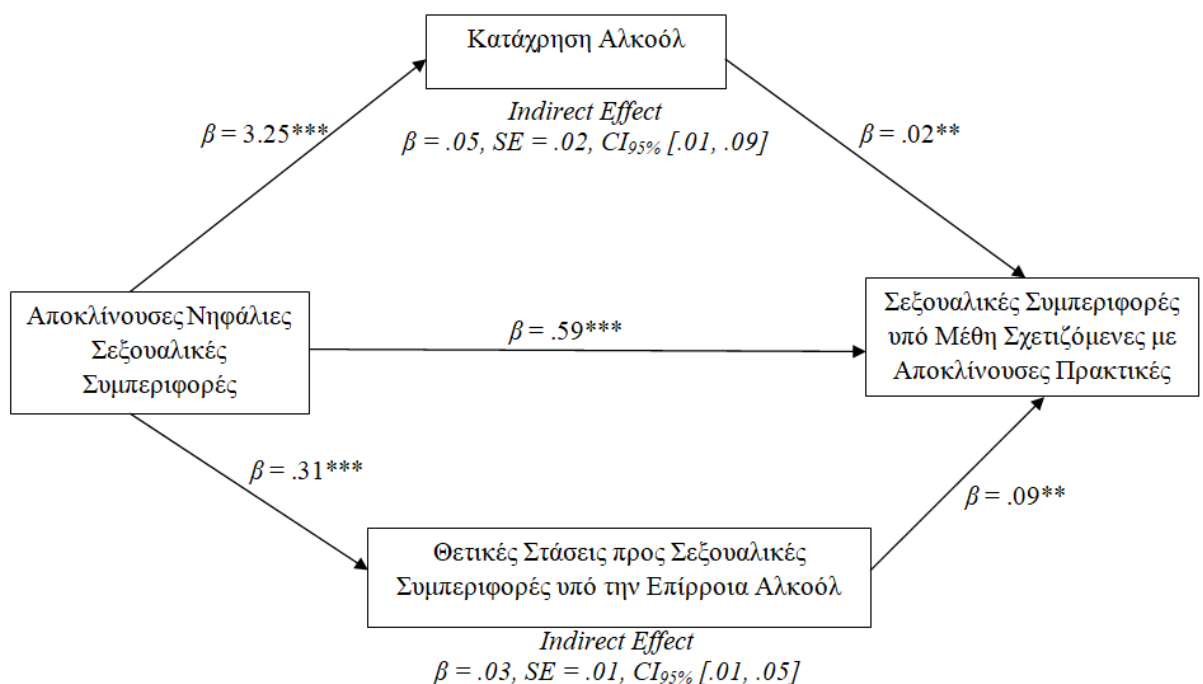
Το μοντέλο επαναλήφθηκε με προβλεπτικό παράγοντα τις «τυπικές σεξουαλικές συμπεριφορές άνευ χρήσης αλκοόλ» και δε ήταν στατιστικά σημαντικό.

Αναφορικά με τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με αποκλίνουσες πρακτικές» διαπιστώθηκε μερική διαμεσολάβηση τέτοια ώστε οι

«αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» προέβλεπαν θετικά την «κατάχρηση αλκοόλ» ($\beta = 3.25, SE = .44, t(500) = 7.33, p < .001, CI_{95\%} [2.38, 4.12]$), η οποία με τη σειρά της προέβλεπε θετικά τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με αποκλίνουσες πρακτικές» ($\beta = .02, SE = .00, t(498) = 3.08, p < .01, CI_{95\%} [.01, .02]$), καθώς και τις «θετικές στάσεις προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ» ($\beta = .31, SE = .07, t(500) = 4.53, p < .001, CI_{95\%} [.17, .44]$), οι οποίες με τη σειρά τους προέβλεπαν θετικά τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με αποκλίνουσες πρακτικές» ($\beta = .09, SE = .03, t(498) = 3.04, p < .01, CI_{95\%} [.03, .15]$). Συνεπώς, οι «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» προκαλούσαν «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με αποκλίνουσες πρακτικές», διαμέσω της «κατάχρησης αλκοόλ» ($\beta = .05, SE = .02, CI_{95\%} [.01, .09]$) και των «θετικών στάσεων προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ» ($\beta = .03, SE = .01, CI_{95\%} [.01, .05]$) (Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3

Ανάλυση Διαμεσολάβησης των Σεξουαλικών Συμπεριφορών υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Αποκλίνουσες Πρακτικές

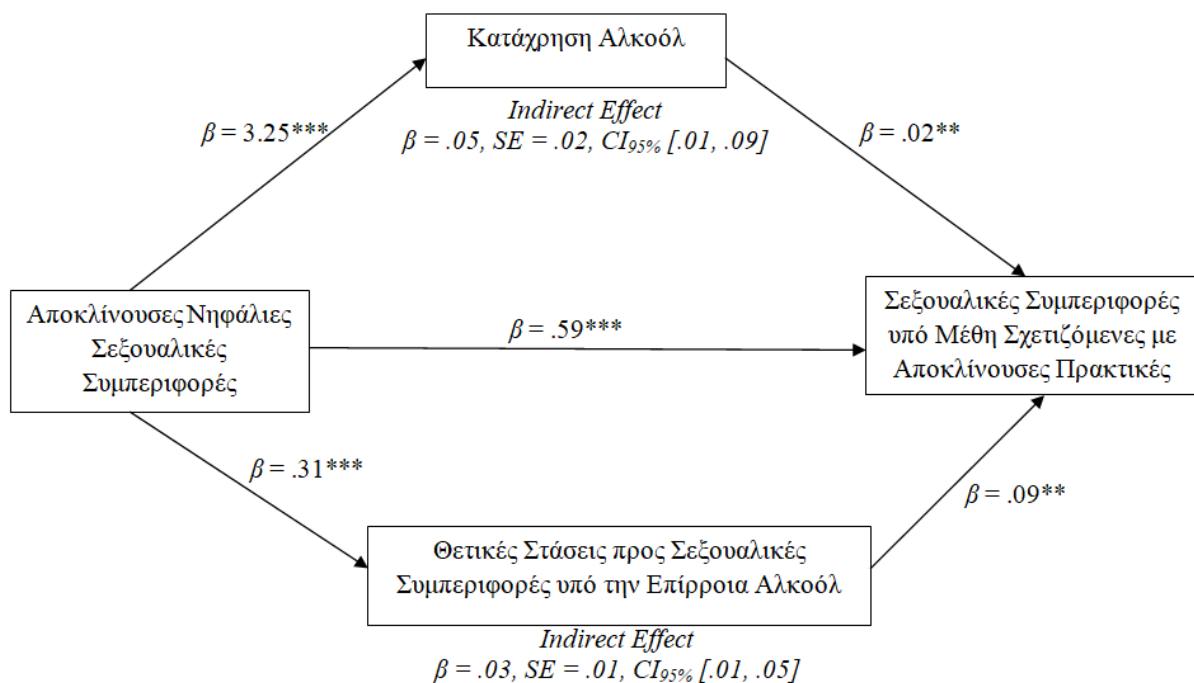
Το μοντέλο επαναλήφθηκε με προβλεπτικό παράγοντα τις «τυπικές σεξουαλικές συμπεριφορές άνευ χρήσης αλκοόλ» και δε ήταν στατιστικά σημαντικό.

Έλεγχος Υπόθεσης V

Πραγματοποιήθηκε ρυθμιζόμενη διαμεσολάβηση μέσω του PROCESS, Μοντέλο 8, με 10000 επαναλαμβανόμενα δείγματα, 95% διαστήματα εμπιστοσύνης. Ως προβλεπτικός παράγοντας τέθηκαν οι «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές», ως ρυθμιστικός παράγοντας η «χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών» (0:Ναι, 1:Όχι), ως διαμεσολαβητικές μεταβλητές η «κατάχρηση αλκοόλ» και οι «θετικές στάσεις προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ», και ως μεταβλητή αποτελέσματος τέθηκαν οι εκάστοτε «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ».

Αρχικά, εξετάστηκε το μοντέλο με μεταβλητή αποτελέσματος τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με σεξουαλικό σύντροφο».

Από τον έλεγχο των έμμεσων επιδράσεων διαπιστώθηκε ρυθμιζόμενη διαμεσολάβηση τέτοια που οι «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» προκαλούσαν «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με σεξουαλικό σύντροφο», διαμέσω της «κατάχρησης αλκοόλ» μόνο στα άτομα που δεν έκαναν «χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών» ($\beta = .10, SE = .03, CI_{95\%} [.05, .16]$) καθώς και διαμέσω των «θετικών στάσεων προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ» και πάλι μόνο

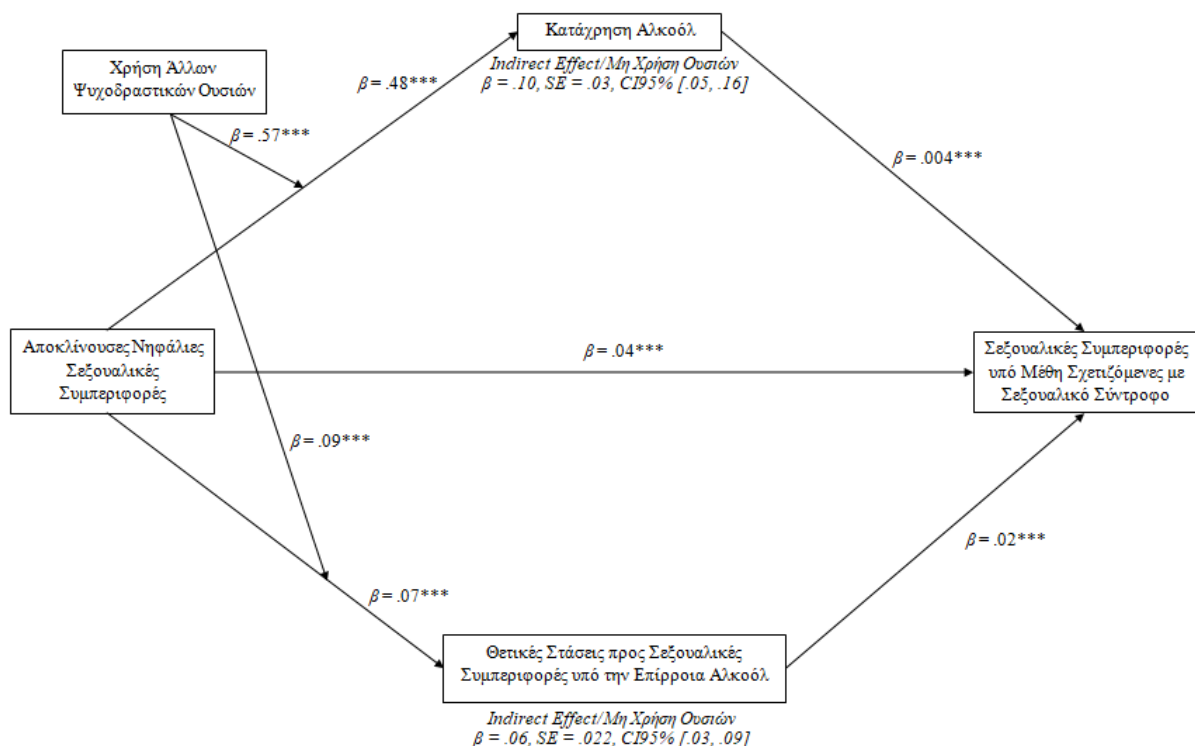
στα άτομα που δεν έκαναν «χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών» ($\beta = .06$, $SE = .022$, $CI95\% [.03, .09]$) (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4

Ανάλυση Διαμεσολάβησης των Σεξουαλικών Συμπεριφορών υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Σεξουαλικό Σύντροφο

Το μοντέλο επαναλήφθηκε με προβλεπτικό παράγοντα τις «τυπικές νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» και δε ήταν στατιστικά σημαντικό.

Ακόμη, εξετάστηκε το μοντέλο με μεταβλητή αποτελέσματος τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με χρήση ουσιών». Από τον έλεγχο των έμμεσων επιδράσεων διαπιστώθηκε ρυθμιζόμενη διαμεσολάβηση τέτοια που οι «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» προκαλούσαν «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με χρήση ουσιών», διαμέσω της «κατάχρησης αλκοόλ» μόνο στα άτομα που δεν έκαναν «χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών» ($\beta = .17$, $SE = .04$, $CI95\% [.10, .24]$) καθώς και διαμέσω των «θετικών στάσεων προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την

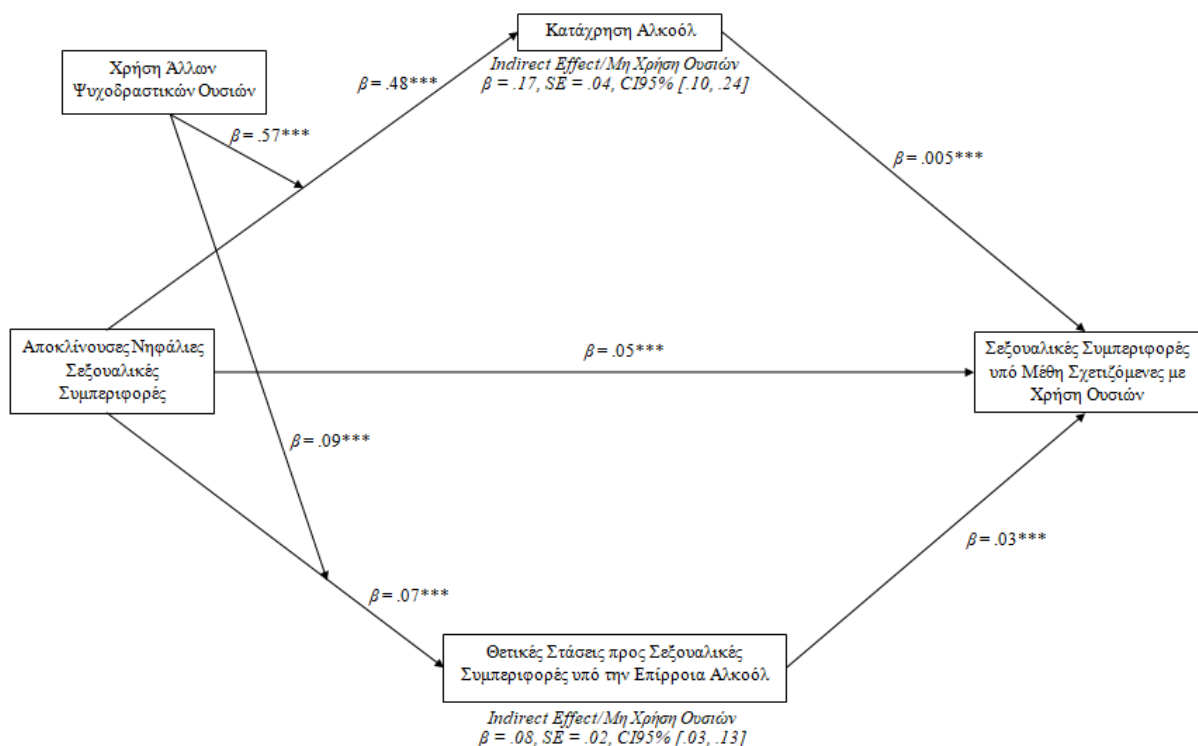
επίρροια αλκοόλ» και πάλι μόνο στα άτομα που δεν έκαναν «χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών» ($\beta = .08, SE = .02, CI95\% [.03, .13]$) (Διάγραμμα 5).

Διάγραμμα 5

Ανάλυση Διαμεσολάβησης των Σεξουαλικών Συμπεριφορών υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Χρήση Ουσιών

Το μοντέλο επαναλήφθηκε με προβλεπτικό παράγοντα τις Τυπικές Νηφάλιες Σεξουαλικές Συμπεριφορές όπου δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικές έμμεσες επιδράσεις ρυθμιζόμενης διαμεσολάβησης.

Τέλος, εξετάστηκε το μοντέλο με μεταβλητή αποτελέσματος τις «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με αποκλίνουσες πρακτικές». Από τον έλεγχο των έμμεσων επιδράσεων διαπιστώθηκε ρυθμιζόμενη διαμεσολάβηση τέτοια που οι «αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές» προκαλούσαν «σεξουαλικές συμπεριφορές υπό μέθη σχετιζόμενες με αποκλίνουσες πρακτικές», διαμέσω της «κατάχρησης αλκοόλ» μόνο στα άτομα που δεν έκαναν «χρήση άλλων ψυχοδραστικών

ουσιών» ($\beta = .05$, $SE = .02$, $CI95\% [.01, .11]$) καθώς και διαμέσω των «θετικών στάσεων προς σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επίρροια αλκοόλ» και πάλι μόνο στα άτομα που δεν έκαναν «χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών» ($\beta = .05$, $SE = .02$, $CI95\% [.02, .09]$) (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6

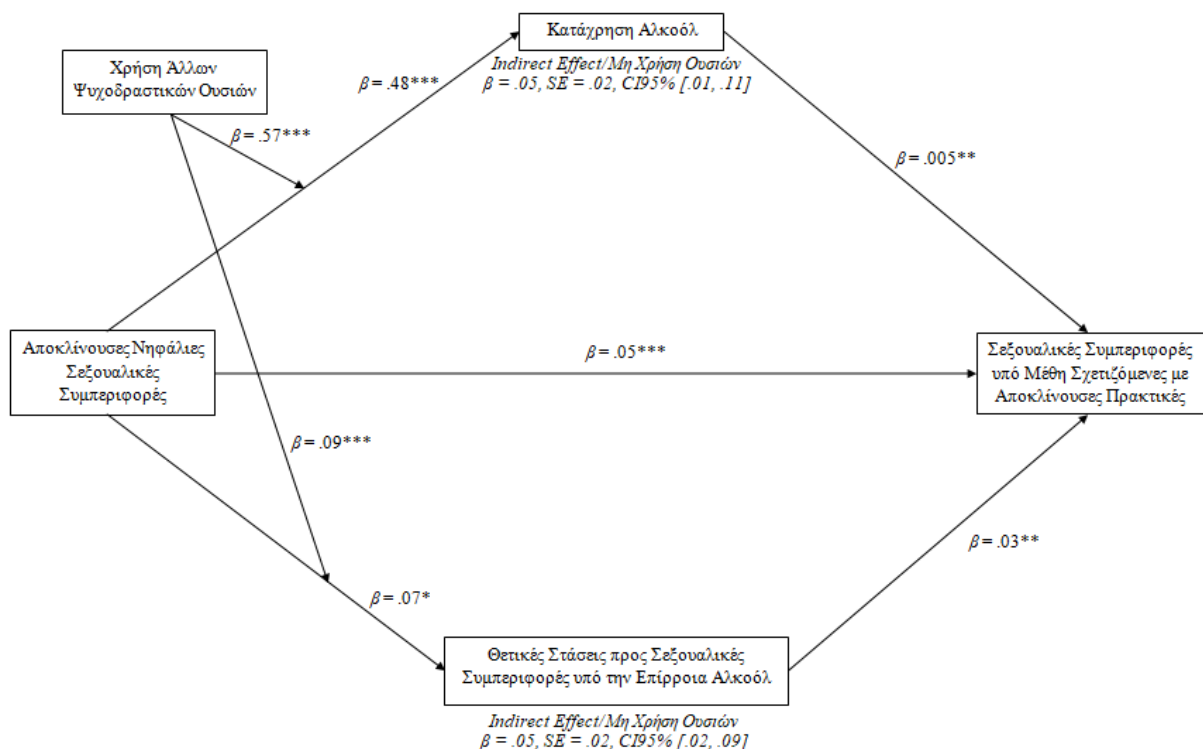
Ανάλυση Διαμεσολάβησης των Σεξουαλικών Συμπεριφορών υπό Μέθη Σχετιζόμενες με Αποκλίνουσες Πρακτικές

Το μοντέλο επαναλήφθηκε με προβλεπτικό παράγοντα τις «τυπικές νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές», όπου δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικές έμμεσες επιδράσεις ρυθμιζόμενης διαμεσολάβησης.

Έλεγχος Υπόθεσης VI

Αρχικά, εξετάστηκαν οι περιγραφικές τιμές αναφορικά με τη χρήση προφυλάξεων κατά τη σεξουαλική επαφή γενικά καθώς και για τη σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ.

Διαπιστώθηκε, ότι αναφορικά με τη χρήση προφυλάξεων γενικά, από τα 502 άτομα, 93 άτομα (18.5%) ανέφεραν πως δε χρησιμοποιούσαν προφυλάξεις ποτέ, 95 άτομα (18.9%)

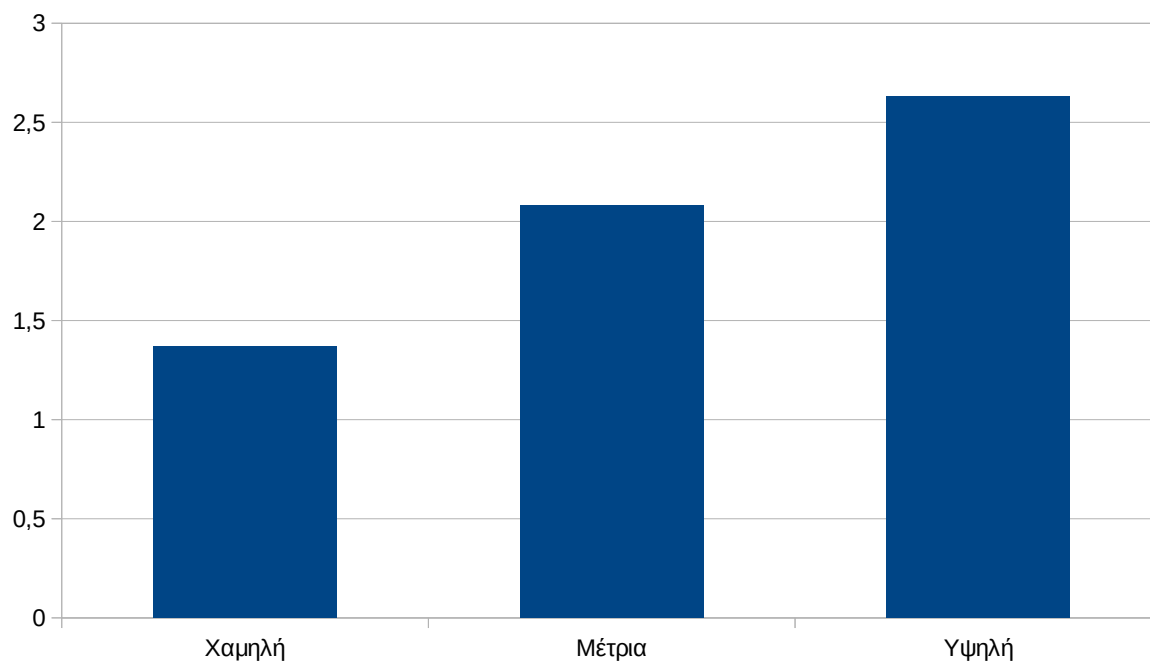
πως χρησιμοποιούσαν προφυλάξεις σπάνια (π.χ. μια φορά το χρόνο), 88 άτομα (17.5%) πως χρησιμοποιούσαν προφυλάξεις ενίοτε (π.χ. μια φορά το μήνα), 63 άτομα (12.5%) πως χρησιμοποιούσαν προφυλάξεις συχνά (π.χ. μια φορά την εβδομάδα) και 163 άτομα (32.5%) πως χρησιμοποιούσαν προφυλάξεις συνέχεια. Αντίστοιχα, αναφορικά με τη σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ, από τα 502 άτομα, 233 άτομα (46.4%) ανέφεραν πως δεν έχουν έρθει σε σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ ποτέ, 120 άτομα (23.9%) ανέφεραν πως έχουν έρθει σε σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ σπάνια (π.χ. μια φορά το χρόνο), 73 άτομα (14.5%) ανέφεραν πως έχουν έρθει σε σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ ενίοτε (π.χ. μια φορά το μήνα), 42 άτομα (8.4%) ανέφεραν πως έχουν έρθει σε σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ συχνά (π.χ. μια φορά την εβδομάδα) και 34 άτομα (6.8%) ανέφεραν πως έρχονται σε σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ συνέχεια.

Επομένως, εξετάστηκε η εμπλοκή της «κατάχρησης αλκοόλ» στη συχνότητα σεξουαλικής επαφής χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ. Για τον έλεγχο της υπόθεσης διαχωρίστηκε η μεταβλητή της «κατάχρησης αλκοόλ» σε τρία μέρη, με βάση τα τεταρτημόρια της κατανομής (25%, 50%, 75%), ώστε προέκυψαν η χαμηλή, μέτρια και υψηλή κατάχρηση αλκοόλ. Πραγματοποιήθηκε ανάλυση διακύμανσης κατά έναν παράγοντα μεταξύ υποκειμένων (One Way ANOVA) ώστε να διερευνηθούν διαφορές στη σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ ανάλογα με τα επίπεδα «κατάχρησης αλκοόλ». Από τον έλεγχο ισότητας των διακυμάνσεων προέκυψε πως οι διακυμάνσεις είναι ίσες ($p > .05$) και επομένως εφαρμόστηκε έλεγχος διακυμάνσεων Fisher. Διαπιστώθηκε πως υπήρχε επίδραση των επιπέδων κατάχρησης αλκοόλ στη σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ, $F(2,499) = 38.49$, $p < .001$. Ο έλεγχος εκ των υστέρων συγκρίσεων Sidak ανέδειξε στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα άτομα με χαμηλή

και μέτρια κατάχρηση αλκοόλ ($p < .001$), τέτοια ώστε τα άτομα με μέτρια κατάχρηση αλκοόλ ($M.O. = 2.08, T.A. = 1.18$) είχαν συχνότερα «σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ» σε σχέση με τα άτομα με χαμηλή κατάχρηση αλκοόλ ($M.O. = 1.37, T.A. = .88$). Αναδείχθηκαν ακόμα στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα άτομα με μέτρια και υψηλή κατάχρηση αλκοόλ ($p < .001$), τέτοια ώστε τα άτομα με υψηλή κατάχρηση αλκοόλ ($M.O. = 2.63, T.A. = 1.33$) είχαν συχνότερα «σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ» σε σχέση με τα άτομα με μέτρια κατάχρηση αλκοόλ ($M.O. = 2.08, T.A. = 1.18$). Τέλος, αναδείχθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα άτομα με χαμηλή και υψηλή κατάχρηση αλκοόλ ($p < .001$), τέτοια ώστε τα άτομα με υψηλή κατάχρηση αλκοόλ ($M.O. = 2.63, T.A. = 1.33$) είχαν συχνότερα «σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ» σε σχέση με τα άτομα με μέτρια κατάχρηση αλκοόλ ($M.O. = 1.37, T.A. = .88$) (Διάγραμμα 7).

Διάγραμμα 7

Μέσοι Όροι Συχνότερας Σεξουαλικής Επαφής χωρίς Προφύλαξη υπό την Επήρεια Αλκοόλ ανάλογα με τα Επίπεδα Κατάχρησης Αλκοόλ

Συζήτηση

Στην παρούσα έρευνα εξετάστηκαν οι σχέσεις ψυχοπαθολογικών συμπτωμάτων με την κατάχρηση αλκοόλ καθώς και η πρόβλεψη σεξουαλικών συμπεριφορών υπό την επήρεια και μη αλκοόλ από ψυχοπαθολογικές οντότητες και την κατάχρηση αλκοόλ. Εξετάστηκαν ακόμη απλά και σύνθετα διαμεσολαβητικά μοντέλα, τα οποία εξέτασαν τη σχέση σεξουαλικών συμπεριφορών άνευ χρήσης αλκοόλ με σεξουαλικές συμπεριφορές υπό την επήρεια αλκοόλ.

Φάνηκε αρχικά πως τα συμπτώματα άγχους τις τελευταίες δύο εβδομάδες προέβλεπαν την υψηλή κατανάλωση αλκοόλ, εν αντιθέσει με τα συμπτώματα στρες και κατάθλιψης. Το εν λόγω εύρημα έρχεται σε συμφωνία με την υπάρχουσα βιβλιογραφία που

αναδεικνύει συνάφειες μεταξύ των διαταραχών πανικού και της κατάχρησης αλκοόλ (Gentil et al., 2009; Torres et al., 2006), όπως αναδεικνύει και το Μοντέλο Αυτοθεραπείας των Bolton και συνεργατών (2006).

Ακόμη, φάνηκε πως η κατάθλιψη μείωνε τις τυπικές νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές χωρίς ωστόσο να προβλέπει αντίστοιχες αποκλίνουσες, εύρημα που συμφωνεί με την υπάρχουσα βιβλιογραφία αναφορικά με τη μείωση της σεξουαλικής επιθυμίας. Ενδεικτικά, οι Lourenço και συνεργάτες (2010) επεσήμαναν τη μειωμένη σεξουαλική επιθυμία εξαιτίας της καταθλιπτικής συμπτωματολογίας. Επιβεβαιώνεται έτσι η μειωμένη σεξουαλική δραστηριότητα τόσο ως συνάρτηση της καταθλιπτικής συμπτωματολογίας και της επίδρασης της στο σύνολο της κοινωνικής ζωής (Hartmann et al., 2002), όσο και ως απόρροια της φαρμακευτικής αγωγής για τη μείωση των καταθλιπτικών συμπτωμάτων, η οποία συχνά σχετίζεται με σεξουαλική δυσλειτουργία, ανοργασμικότητα και μείωση της libido (Ferguson, 2001).

Αντίθετα, διαπιστώθηκε πως η κατάχρηση αλκοόλ αύξανε την προτίμηση για αποκλίνουσες νηφάλιες σεξουαλικές συμπεριφορές. Ακόμη, η κατάχρηση αλκοόλ, οι θετικές στάσεις αναφορικά με τη σεξουαλική δραστηριότητα υπό την επήρεια αλκοόλ και οι αποκλίνουσες σεξουαλικές συμπεριφορές χωρίς κατανάλωση αλκοόλ προωθούσαν μια ποικιλία σεξουαλικών συμπεριφορών σε κατάσταση μέθης που σχετίζονταν τόσο με σεξουαλικούς συντρόφους, όσο και με χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών αλλά και με την εφαρμογή αποκλινουσών πρακτικών. Το συγκεκριμένο εύρημα της έρευνας φαίνεται να συνάδει με τις υποθέσεις του μοντέλου προσδοκιών που καθιστά κομβικό ρόλο των πεποιθήσεων (Lang, 1985), όπως είναι θετικές στάσεις για σεξουαλική δραστηριότητα υπό την επήρεια αλκοόλ στην παρούσα έρευνα. Παράλληλα, τα παραπάνω ευρήματα σχετικά με το ρόλο της κατάχρησης αλκοόλ στις αποκλίνουσες σεξουαλικές συμπεριφορές φαίνεται να συνάδει με το ρόλο των υποκινητικών και ανασταλτικών ερεθισμάτων στην εμφάνιση

συμπεριφορών (Steele & Josephs, 1990). Σε αντιστοιχία, το μέρος του δείγματος που απείχε από αποκλίνουσες σεξουαλικές συμπεριφορές ενώ ήταν νηφάλιο, έδειξε να απέχει από τις εν λόγω πρακτικές και όσο βρισκόταν υπό την επίδραση οινοπνεύματος. Διαμορφώνεται έτσι μια πρώτη εικόνα για το πως οι σεξουαλικές πρακτικές, οι στάσεις αναφορικά με τη σεξουαλική κοινωνικοποίηση και η κατάχρηση αλκοόλ συνδέονται με τη σεξουαλική δραστηριότητα υπό την επήρεια αλκοόλ.

Η εν λόγω εικόνα επιχειρήθηκε να διευκρινηστεί μέσω των μοντέλων διαμεσολάβησης. Σύμφωνα με τα μοντέλα διαμεσολάβησης, οι γενικές αποκλίνουσες σεξουαλικές συμπεριφορές ασχέτως χρήσης αλκοόλ συνδέονταν με κατάχρηση αλκοόλ και θετικές στάσεις για σεξουαλικές συμπεριφορές υπό επήρεια αλκοόλ, που με τη σειρά τους επέφεραν σεξουαλικές συμπεριφορές μετά την κατανάλωση αλκοόλ σχετικές με ποικιλία στους σεξουαλικούς συντρόφους, με χρήση και άλλων ουσιών καθώς και με την εφαρμογή αποκλινουσών σεξουαλικών πρακτικών. Φαίνεται έτσι η αξία ενός συνθετικού μοντέλου, το οποίο λαμβάνει υπόψιν τις γενικές συμπεριφορές των ατόμων αναφορικά με τη σεξουαλική δραστηριότητα, τις στάσεις τους σε σχέση με τη σεξουαλική κοινωνικοποίηση και πρακτική κατά την κατανάλωση οινοπνεύματος αλλά και καθεαυτή τη χρήση της ουσίας και την επίδραση της τοξίκωσης στην εφαρμογή μιας γκάμας σεξουαλικών πρακτικών υπό την επήρεια αλκοόλ.

Ακόμη, το μοντέλο ρυθμιζόμενης διαμεσολάβησης έθεσε ως ρυθμιστικό στοιχείο στα παραπάνω μοντέλα τη χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών, επισημαίνοντας πως τα συγκεκριμένα μοντέλα ενεργοποιούνταν μόνο σε όσα άτομα δεν έκαναν χρήση και άλλων ψυχοδραστικών ουσιών συνολικά. Μπορεί κανείς να συμπεράνει έτσι πως τα άτομα που δεν κάνουν χρήση άλλων ψυχοδραστικών ουσιών χρησιμοποιούν το αλκοόλ ως εργαλείο άμβλυνσης του κοινωνικού άγχους και άρσης αναστολών (Carey, 2019; Carey et al., 2018) ενώ παράλληλα αξιοποιούν ήδη υπάρχουσες συμπεριφορές και ισχυρά κατακτημένες στάσεις

ώστε να προχωρήσουν στην εκάστοτε σεξουαλική συμπεριφορά (Ajzen & Fishbein, 2005). Ωστόσο, περαιτέρω ερμηνείες σχετικά με τις επιπτώσεις της χρήσης άλλων ψυχοδραστικών ουσιών στη σεξουαλική συμπεριφορά και δραστηριότητα απαιτούν περαιτέρω ερευνητική τεκμηρίωση και διεξοδική μελέτη, καθώς οι συχνοί χρήστες πλήθους ψυχοδραστικών ουσιών φαίνεται να αναζητούν σεξουαλική δραστηριότητα και να εμφανίζουν αυξημένη ανοιχτότητα σε νέες σεξουαλικές εμπειρίες (Bruno et al., 2012) ενώ παράλληλα εμπλέκονται σε υψηλής επικινδυνότητας σεξουαλικές δραστηριότητες (Melendez-Torres & Bourne, 2016).

Τέλος, εξετάστηκε η εμπλοκή της κατανάλωσης αλκοόλ στη συχνότητα σεξουαλικής επαφής χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ. Σε συμφωνία με την υπάρχουσα βιβλιογραφία (Mondaini et al., 2008), τα ευρήματα της παρούσας έρευνας ανέδειξαν διαφορές στη σεξουαλική επαφή χωρίς προφύλαξη υπό την επήρεια αλκοόλ ανάλογα με τα επίπεδα κατάχρησης αλκοόλ των συμμετεχόντων/ουσών. Φάνηκε έτσι πως τα άτομα με υψηλότερα επίπεδα κατάχρησης αλκοόλ προχωρούσαν σε συχνότερη απροφύλακτη σεξουαλική επαφή. Φαίνεται έτσι, πως η κατάχρηση αλκοόλ επιδρά στην παράλειψη της χρήσης προφυλακτικού σε καταστάσεις μέθης (Cooper, 2002; Halpern- Felsher, Millstein & Ellen, 1996).

Συνολικά, η παρούσα έρευνα επιχείρησε να αναδείξει παράγοντες που σχετίζονται με την χρήση αλκοόλ και τη σεξουαλική δραστηριότητα αναδεικνύοντας την αξία εξέτασης και σύνθεσης πληθους παραγόντων ώστε να διαμορφωθούν επαρκή μοντέλα ερμηνείας της σεξουαλικής συμπεριφοράς και δραστηριότητας υπό την επήρεια αλκοόλ σε πραγματικές συνθήκες της κοινωνικής πραγματικότητας.

Περιορισμοί Έρευνας

Η συγκεκριμένη έρευνα εξέτασε ποσοτικές σχέσεις της χρήσης αλκοόλ και της σεξουαλικής συμπεριφοράς σε ελληνόφωνο πληθυσμό. Συνεπώς, τα ευρήματα αφορούν συνάφειες και δεν μπορούν να αναδείξουν αιτιακές σχέσεις. Η επέκταση της έρευνας με τη

χρήση πειραματικών τεχνικών μπορεί να αναδείξει αιτιώδεις σχέσεις μεταξύ των συγκεκριμένων πρακτικών. Παράλληλα, η ποσοτική μεθοδολογία επέτρεψε την ανάδειξη μετρίσιμων συμπεριφορών και εννοιών, χωρίς να εστιάζει στην εμβάθυνση των βιωμάτων των συμμετεχόντων/ουσών που ενδεχομένως καθοδηγούν και επεξηγούν την επιλογή των συγκεκριμένων πρακτικών. Η χρήση ποιοτικής μεθοδολογίας μπορεί να εμπλουτίσει τα ευρήματα επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον στη βιωμένη εμπειρία της χρήσης αλκοόλ και της επίδρασης της στη σεξουαλική δραστηριότητα. Τέλος, ο ερευνώμενος πληθυσμός προερχόταν από κατοίκους της Ελλάδας και επομένως ο έλεγχος και η γενίκευση των αποτελεσμάτων στο σύνολο του πληθυσμού απαιτεί την επανάληψη της ερευνητικής διαδικασίας σε διαφορετικά πληθυσμιακά δείγματα.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Abbey, A., Saenz, C., & Buck, P. O. (2005). The cumulative effects of acute alcohol consumption, individual differences and situational perceptions on sexual decision making. *Journal of studies on alcohol*, 66(1), 82–90. <https://doi.org/10.15288/jsa.2005.66.82>

Aicken, C. R., Nardone, A., & Mercer, C. H. (2011). Alcohol misuse, sexual risk behaviour and adverse sexual health outcomes: evidence from Britain's national probability sexual behaviour surveys. *Journal of public health (Oxford, England)*, 33(2), 262–271. <https://doi.org/10.1093/pubmed/fdq056>

Ajzen, I., & Fishbein, M. (2005). The Influence of Attitudes on Behavior. In D. Albarracín, B. T. Johnson, & M. P. Zanna (Eds.), *The handbook of attitudes* (pp. 173–221). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Bellis, M. A., Hughes, K., Calafat, A., Juan, M., Ramon, A., Rodriguez, J. A., Mendes, F., Schnitzer, S., & Phillips-Howard, P. (2008). Sexual uses of alcohol and drugs and the associated health risks: A cross sectional study of young people in nine European cities. *BMC Public Health*, 8(1). Springer Science and Business Media LLC. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-8-155>

Bolton, J., Cox, B., Clara, I., & Sareen, J. (2006). Use of alcohol and drugs to self-medicate anxiety disorders in a nationally representative sample. *The Journal of nervous and mental disease*, 194(11), 818–825. <https://doi.org/10.1097/01.nmd.0000244481.63148.98>

Brown, J. L., & Vanable, P. A. (2007). Alcohol use, partner type, and risky sexual behavior among college students: Findings from an event-level study. *Addictive behaviors*, 32(12), 2940–2952. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2007.06.011>

Brown, J. L., Gause, N. K., & Northern, N. (2016). The Association between Alcohol and Sexual Risk Behaviors among College Students: A Review. *Current addiction reports*, 3(4), 349–355. <https://doi.org/10.1007/s40429-016-0125-8>

Bruno, A., Scimeca, G., Marino, A. G., Mento, C., Micò, U., Romeo, V. M., Pandolfo, G., Zoccali, R., & Muscatello, M. R. (2012). Drugs and sexual behavior. *Journal of psychoactive drugs*, 44(5), 359–364. <https://doi.org/10.1080/02791072.2012.736801>

Campbell, C., Williams, B., & Gilgen, D. (2002). Is social capital a useful conceptual tool for exploring community level influences on HIV infection? An exploratory case study from South Africa. *AIDS care*, 14(1), 41–54. <https://doi.org/10.1080/09540120220097928>

Carey, K. B., Guthrie, K. M., Rich, C. M., Krieger, N. H., Norris, A. L., Kaplan, C., & Carey, M. P. (2018). Alcohol Use and Sexual Risk Behavior in Young Women: A Qualitative Study. *AIDS and Behavior*, 23(6), 1647–1655. Springer Science and Business Media LLC. <https://doi.org/10.1007/s10461-018-2310-3>

Carey, K. B., Senn, T. E., Walsh, J. L., Scott-Sheldon, L. A. J., & Carey, M. P. (2015). Alcohol Use Predicts Number of Sexual Partners for Female but not Male STI Clinic Patients. *AIDS and Behavior*, 20(S1), 52–59. Springer Science and Business Media LLC. <https://doi.org/10.1007/s10461-015-1177-9>

Caspi, A., Begg, D., Dickson, N., Harrington, H., Langley, J., Moffitt, T. E., & Silva, P. A. (1997). Personality differences predict health-risk behaviors in young adulthood: Evidence from a longitudinal study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73(5), 1052–1063. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.73.5.1052>

Cho, Y. H., & Span, S. A. (2010). The effect of alcohol on sexual risk-taking among young men and women. *Addictive behaviors*, 35(8), 779–785. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2010.03.007>

Choudhry, V., Agardh, A., Stafström, M., & Östergren, P. O. (2014). Patterns of alcohol consumption and risky sexual behavior: a cross-sectional study among Ugandan university students. *BMC public health*, *14*, 128. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-128>

Connor, J. L., Kydd, R. M., & Dickson, N. P. (2015). Alcohol Involvement in Sexual Behaviour and Adverse Sexual Health Outcomes from 26 to 38 Years of Age. In J. R. Lama (Ed.), *PLOS ONE* (Vol. 10, Issue 8, p. e0135660). Public Library of Science (PLoS). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0135660>

Connor, J., Psutka, R., Cousins, K., Gray, A., & Kypri, K. (2013). Risky drinking, risky sex: a national study of New Zealand university students. *Alcoholism, clinical and experimental research*, *37*(11), 1971–1978. <https://doi.org/10.1111/acer.12175>

Cook, R. L., Comer, D. M., Wiesenfeld, H. C., Chang, C.-C. H., Tarter, R., Lave, J. R., & Clark, D. B. (2006). Alcohol and Drug Use and Related Disorders: An Underrecognized Health Issue Among Adolescents and Young Adults Attending Sexually Transmitted Disease Clinics. In *Sexually Transmitted Diseases* (Vol. 33, Issue 9, pp. 565–570). Ovid Technologies (Wolters Kluwer Health). <https://doi.org/10.1097/01.olq.0000206422.40319.54>

Cooper M. L. (2002). Alcohol use and risky sexual behavior among college students and youth: evaluating the evidence. *Journal of studies on alcohol. Supplement*, *14*, 101–117. <https://doi.org/10.15288/jsas.2002.s14.101>

Cooper M. L. (2002). Alcohol use and risky sexual behavior among college students and youth: evaluating the evidence. *Journal of studies on alcohol. Supplement*, *14*, 101–117. <https://doi.org/10.15288/jsas.2002.s14.101>

Cooper, M. L. (1992). Alcohol and increased behavioral risk for AIDS. *Alcohol Health & Research World*, *16*(1), 64–72.

Coyle, R. M., Lampe, F. C., Miltz, A. R., Sewell, J., Anderson, J., FRCP, Apea, V., Collins, S., Dhairyawan, R., Johnson, A. M., Lascar, M., Mann, S., O'Connell, R., Sherr, L., Speakman, A., Tang, A., Phillips, A. N., Rodger, A., & AURAH Study Group (2019). Associations of depression and anxiety symptoms with sexual behaviour in women and heterosexual men attending sexual health clinics: a cross-sectional study. *Sexually transmitted infections*, 95(4), 254–261. <https://doi.org/10.1136/sextrans-2018-053689>

Davis, K. C., Hendershot, C. S., George, W. H., Norris, J., & Heiman, J. R. (2007). Alcohol's effects on sexual decision making: an integration of alcohol myopia and individual differences. *Journal of studies on alcohol and drugs*, 68(6), 843–851. <https://doi.org/10.15288/jsad.2007.68.843>

de Meneses-Gaya, C., Zuardi, A. W., Loureiro, S. R., & Crippa, J. A. S. (2009). Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT): An updated systematic review of psychometric properties. *Psychology & Neuroscience*, 2(1), 83–97. <https://doi.org/10.3922/j.psns.2009.1.12>

de Vlieg, R. A., van Empel, E., Montana, L., Xavier Gómez-Olivé, F., Kahn, K., Tollman, S., Berkman, L., Bärnighausen, T. W., & Manne-Goehler, J. (2021). Alcohol Consumption and Sexual Risk Behavior in an Aging Population in Rural South Africa. *AIDS and behavior*, 25(7), 2023–2032. <https://doi.org/10.1007/s10461-020-03132-5>

Derese, A., Seme, A., & Misganaw, C. (2011). Assessment of Substance Use and Risky Sexual Behaviour among Haramaya University Students, Ethiopia. *Science Journal of Public Health*, 2, 102.

Dermen, K. H., & Cooper, M. L. (2000). Inhibition conflict and alcohol expectancy as moderators of alcohol's relationship to condom use. *Experimental and clinical psychopharmacology*, 8(2), 198–206. <https://doi.org/10.1037//1064-1297.8.2.198>

Dickson, N., Paul, C., Herbison, P., & Silva, P. (1998). First sexual intercourse: age, coercion, and later regrets reported by a birth cohort. *BMJ (Clinical research ed.)*, *316*(7124), 29–33. <https://doi.org/10.1136/bmj.316.7124.29>

Espada, J. P., Morales, A., Orgilés, M., Piqueras, J. A., & Carballo, J. L. (2013). Sexual behaviour under the influence of alcohol among Spanish adolescents. *Adicciones*, *25*(1), 55–62.

Ferguson, J. M. (2001). The effects of antidepressants on sexual functioning in depressed patients: A review. *Journal of Clinical Psychiatry*, *62*, 22–3

Fergusson, D. M., & Lynskey, M. T. (1996). Alcohol misuse and adolescent sexual behaviors and risk taking. *Pediatrics*, *98*(1), 91–96.

Fisher, J. C., Bang, H., & Kapiga, S. H. (2007). The Association Between HIV Infection and Alcohol Use: A Systematic Review and Meta-Analysis of African Studies. In *Sexually Transmitted Diseases* (Vol. 34, Issue 11, pp. 856–863). Ovid Technologies (Wolters Kluwer Health). <https://doi.org/10.1097/olq.0b013e318067b4fd>

Freeman, E., & Anglewicz, P. (2012). HIV prevalence and sexual behaviour at older ages in rural Malawi. *International Journal of STD & AIDS*, *23*, 490 - 496. <https://doi.org/10.1258/ijsa.2011.011340>

Galbaud du Fort, G., Newman, S. C., & Bland, R. C. (1993). Psychiatric comorbidity and treatment seeking. Sources of selection bias in the study of clinical populations. *The Journal of nervous and mental disease*, *181*(8), 467–474.

Gentil, A. F., de Mathis, M. A., Torresan, R. C., Diniz, J. B., Alvarenga, P., do Rosário, M. C., Cordioli, A. V., Torres, A. R., & Miguel, E. C. (2009). Alcohol use disorders in patients with obsessive-compulsive disorder: the importance of appropriate dual-diagnosis. *Drug and alcohol dependence*, *100*(1-2), 173–177. <https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2008.09.010>

George, W. H., Davis, K. C., Heiman, J. R., Norris, J., Stoner, S. A., Schacht, R. L., Hendershot, C. S., & Kajumulo, K. F. (2011). Women's sexual arousal: Effects of high alcohol dosages and self-control instructions. In *Hormones and Behavior* (Vol. 59, Issue 5, pp. 730–738). Elsevier BV. <https://doi.org/10.1016/j.yhbeh.2011.03.006>

George, W. H., Stoner, S. A., Norris, J., Lopez, P. A., & Lehman, G. L. (2000). Alcohol expectancies and sexuality: a self-fulfilling prophecy analysis of dyadic perceptions and behavior. *Journal of studies on alcohol*, 61(1), 168–176.
<https://doi.org/10.15288/jsa.2000.61.168>

Goodwin, R. D., Fergusson, D. M., & Horwood, L. J. (2004). Association between anxiety disorders and substance use disorders among young persons: results of a 21-year longitudinal study. *Journal of psychiatric research*, 38(3), 295–304.
<https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2003.09.002>

Grover, S., Mattoo, S. K., Pendharkar, S., & Kandappan, V. (2014). Sexual Dysfunction in Patients with Alcohol and Opioid Dependence. In *Indian Journal of Psychological Medicine* (Vol. 36, Issue 4, pp. 355–365). SAGE Publications.
<https://doi.org/10.4103/0253-7176.140699>

Halpern-Felsher, B. L., Millstein, S. G., & Ellen, J. M. (1996). Relationship of alcohol use and risky sexual behavior: A review and analysis of findings. In *Journal of Adolescent Health* (Vol. 19, Issue 5, pp. 331–336). Elsevier BV. [https://doi.org/10.1016/s1054-139x\(96\)00024-9](https://doi.org/10.1016/s1054-139x(96)00024-9)

Hartmann, U., Heiser, K., Ruffer-Hesse, C., & Kloth, G. (2002). Female sexual desire disorders: Subtypes, classification, personality factors and new directions for treatment. *World Journal Urology*, 20, 79–88.

Hayse, A. F. (2018). *Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis: A Regression-Based Approach* (2nd Ed.). New York & London: The Guilford Press.

Henry, J. D., & Crawford, J. R. (2005). The short-form version of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS-21): Construct validity and normative data in a large non-clinical sample. *British journal of clinical psychology*, *44*(2), 227-239.

Hutton, H. E., McCaul, M. E., Santora, P. B., & Erbelding, E. J. (2008). The Relationship Between Recent Alcohol Use and Sexual Behaviors: Gender Differences Among Sexually Transmitted Disease Clinic Patients. In *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*. Wiley. <https://doi.org/10.1111/j.1530-0277.2008.00788.x>

Justus, A. N., Finn, P. R., & Steinmetz, J. E. (2000). The influence of traits of disinhibition on the association between alcohol use and risky sexual behavior. *Alcoholism, clinical and experimental research*, *24*(7), 1028–1035.

Kalichman, S. C., Simbayi, L. C., Kaufman, M., Cain, D., & Jooste, S. (2007). Alcohol use and sexual risks for HIV/AIDS in sub-Saharan Africa: systematic review of empirical findings. *Prevention science : the official journal of the Society for Prevention Research*, *8*(2), 141–151. <https://doi.org/10.1007/s11121-006-0061-2>

Khantzian E. J. (1985). The self-medication hypothesis of addictive disorders: focus on heroin and cocaine dependence. *The American journal of psychiatry*, *142*(11), 1259–1264. <https://doi.org/10.1176/ajp.142.11.1259>

Khantzian E. J. (1990). Self-regulation and self-medication factors in alcoholism and the addictions. Similarities and differences. Recent developments in alcoholism : an official publication of the American Medical Society on Alcoholism. *The Research Society on Alcoholism, and the National Council on Alcoholism*, *8*, 255–271.

Kissinger, P., Liddon, N., Schmidt, N., Curtin, E., Salinas, O., & Narvaez, A. (2008). HIV/STI Risk behaviors among Latino migrant workers in New Orleans post-Hurricane Katrina disaster. *Sexually transmitted diseases*, 35(11), 924–929.

<https://doi.org/10.1097/OLQ.0b013e31817fa2cc>

Kling, J. M., Sidhu, K., Rullo, J., Mara, K. C., Frohmader Hilsaca, K. S., Kapoor, E., & Faubion, S. S. (2019). Association Between Alcohol Use and Female Sexual Dysfunction From the Data Registry on Experiences of Aging, Menopause, and Sexuality (DREAMS). In *Sexual Medicine* (Vol. 7, Issue 2, pp. 162–168). Oxford University Press (OUP).

<https://doi.org/10.1016/j.esxm.2018.11.009>

Kushner, M. G., Abrams, K., & Borchardt, C. (2000). The relationship between anxiety disorders and alcohol use disorders: a review of major perspectives and findings. *Clinical psychology review*, 20(2), 149–171. [https://doi.org/10.1016/s0272-7358\(99\)00027-6](https://doi.org/10.1016/s0272-7358(99)00027-6)

Kushner, M. G., Krueger, R., Frye, B., & Peterson, J. (2008). Epidemiological perspectives on co-occurring anxiety disorder and substance use disorder. In S. H. Stewart & P. J. Conrod (Eds.), *Anxiety and substance use disorders: The vicious cycle of comorbidity* (pp. 3–17). Springer Science + Business Media. https://doi.org/10.1007/978-0-387-74290-8_1

LaBrie, J., Earleywine, M., Schiffman, J., Pedersen, E., & Marriot, C. (2005). Effects of alcohol, expectancies, and partner type on condom use in college males: event-level analyses. *Journal of sex research*, 42(3), 259–266.

<https://doi.org/10.1080/00224490509552280>

Lang, A. R. (1985). The social psychology of drinking and human sexuality. *Journal of Drug Issues*, 15(2), 273–289. <https://doi.org/10.1177/002204268501500208>

Leigh, B. C., & Stall, R. (1993). Substance use and risky sexual behavior for exposure to HIV. Issues in methodology, interpretation, and prevention. *The American psychologist*, 48(10), 1035–1045. <https://doi.org/10.1037//0003-066x.48.10.1035>

Lonnèe-Hoffmann, R. A. M., Dennerstein, L., Lehert, P., & Szoeki, C. (2014). Sexual Function in the Late Postmenopause: A Decade of Follow-Up in a Population-Based Cohort of Australian Women. In *The Journal of Sexual Medicine* (Vol. 11, Issue 8, pp. 2029–2038). Oxford University Press (OUP). <https://doi.org/10.1111/jsm.12590>

Lourenço, M., Azevedo, L. P., & Gouveia, J. L. (2010). Depression and Sexual Desire: An Exploratory Study in Psychiatric Patients. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 37(1), 32–44. doi:10.1080/0092623x.2011.533578

MacDonald, T. K., Fong, G. T., Zanna, M. P., & Martineau, A. M. (2000). Alcohol myopia and condom use: can alcohol intoxication be associated with more prudent behavior?. *Journal of personality and social psychology*, 78(4), 605–619. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.78.4.605>

Marshall J. R. (1997). Alcohol and substance abuse in panic disorder. *The Journal of clinical psychiatry*, 58 Suppl 2, 46–50.

McEwan, R. T., McCallum, A., Bhopal, R. S., & Madhok, R. (1992). Sex and the risk of HIV infection: the role of alcohol. *British journal of addiction*, 87(4), 577–584. <https://doi.org/10.1111/j.1360-0443.1992.tb01959.x>

Melendez-Torres, G. J., & Bourne, A. (2016). Illicit drug use and its association with sexual risk behaviour among MSM: more questions than answers?. *Current opinion in infectious diseases*, 29(1), 58–63. <https://doi.org/10.1097/QCO.0000000000000234>

Mondaini, N., Cai, T., Gontero, P., Gavazzi, A., Lombardi, G., Boddi, V., & Bartoletti, R. (2009). Regular Moderate Intake of Red Wine Is Linked to a Better Women's

Sexual Health. In *The Journal of Sexual Medicine* (Vol. 6, Issue 10, pp. 2772–2777). Oxford University Press (OUP). <https://doi.org/10.1111/j.1743-6109.2009.01393.x>

Morojele, N.K., Kachieng, M.A., Nkoko, M.A., Moshia, K.M., Mokoko, E., Parry, C.D., Nkowane, A.M., & Saxena, S. (2004). Perceived effects of alcohol use on sexual encounters among adults in south Africa. *African Journal of Drug and Alcohol Studies* 3(1):1-20

Norris, J., Davis, K. C., George, W. H., Martell, J., & Heiman, J. R. (2004). Victim's Response and Alcohol-Related Factors as Determinants of Women's Responses to Violent Pornography. In *Psychology of Women Quarterly* (Vol. 28, Issue 1, pp. 59–69). SAGE Publications. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2004.00123.x>

OECD (2021). Preventing Harmful Alcohol Use. In *OECD Health Policy Studies*. <https://doi.org/10.1787/6e4b4ffb-en>

Palepu, A., Raj, A., Horton, N. J., Tibbetts, N., Meli, S., & Samet, J. H. (2005). Substance abuse treatment and risk behaviors among HIV-infected persons with alcohol problems. *Journal of substance abuse treatment*, 28(1), 3–9.

<https://doi.org/10.1016/j.jsat.2004.09.002>

Pearson, J. (2006). Personal control, self-efficacy in sexual negotiation, and contraceptive risk among adolescents: The role of gender. *Sex Roles*, 54, 615–625.

10.1007/s11199-006-9028-9

Pereira, V. M., Nardi, A. E., & Silva, A. C. (2013). Sexual dysfunction, depression, and anxiety in young women according to relationship status: an online survey. *Trends in psychiatry and psychotherapy*, 35(1), 55–61. [https://doi.org/10.1590/s2237-](https://doi.org/10.1590/s2237-60892013000100007)

[60892013000100007](https://doi.org/10.1590/s2237-60892013000100007)

Petruželka, B., Barták, M., Rogalewicz, V., Rosina, J., Popov, P., Gavurová, B., Čierna, M., Vaska, L., Šavrnichová, M., & Dlouhý, M. (2018). Problematic and risky sexual

behaviour under the influence of alcohol among university students. *Central European journal of public health*, 26(4), 289–297. <https://doi.org/10.21101/cejph.a5195>

Ruiz, F. A. A., & Espada, J. P. (2009). Consumo de sustancias y conductas sexuales de riesgo para la transmisión del VIH en una muestra de estudiantes universitarios [Substance use and HIV-related sexual risk behaviors in a sample of college students]. *Anales de Psicología*, 25(2), 344–350.

Saitz, R. (2005). Unhealthy Alcohol Use. In *New England Journal of Medicine* (Vol. 352, Issue 6, pp. 596–607). Massachusetts Medical Society.

<https://doi.org/10.1056/nejmcp042262>

SAMHSA, Center for Behavioral Health Statistics and Quality (2019). *National Survey on Drug Use and Health*. Διαθέσιμο στο: <https://www.samhsa.gov/data/release/2019-national-survey-drug-use-and-health-nsduh-releases>

Scott-Sheldon, L. A. J., Carey, K. B., Cunningham, K., Johnson, B. T., & Carey, M. P. (2015). Alcohol Use Predicts Sexual Decision-Making: A Systematic Review and Meta-Analysis of the Experimental Literature. . *AIDS and behavior*, 20(S1), 19–39. Springer Science and Business Media LLC. <https://doi.org/10.1007/s10461-015-1108-9>

Scott-Sheldon, L. A., Carey, M. P., & Carey, K. B. (2010). Alcohol and risky sexual behavior among heavy drinking college students. *AIDS and behavior*, 14(4), 845–853. <https://doi.org/10.1007/s10461-008-9426-9>

Shyhalla, K., Smith, D. M., Diaz, A., Nucci-Sack, A., Guillot, M., Hollman, D., Goniewicz, M. L., O'Connor, R. J., Shankar, V., Burk, R. D., & Schlecht, N. F. (2021). Changes in cannabis, tobacco, and alcohol use among sexually active female adolescents and young adults over a twelve-year period ending in 2019. In *Addictive Behaviors* (Vol. 121, p. 106994). Elsevier BV. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2021.106994>

Standerwick, K., Davies, C., Tucker, L., & Sheron, N. (2007). Binge drinking, sexual behaviour and sexually transmitted infection in the UK. In *International Journal of STD & AIDS* (Vol. 18, Issue 12, pp. 810–813). SAGE Publications.

<https://doi.org/10.1258/095646207782717027>

Steele, C. M., & Josephs, R. A. (1990). Alcohol myopia. Its prized and dangerous effects. *The American psychologist*, *45*(8), 921–933. [https://doi.org/10.1037//0003-](https://doi.org/10.1037//0003-066x.45.8.921)

[066x.45.8.921](https://doi.org/10.1037//0003-066x.45.8.921)

Testa, M., & Collins, R. L. (1997). Alcohol and risky sexual behavior: Event-based analyses among a sample of high-risk women. *Psychology of Addictive Behaviors*, *11*(3), 190–201. <https://doi.org/10.1037/0893-164X.11.3.190>

Thompson, J. C., Kao, T.-C., & Thomas, R. J. (2005). The relationship between alcohol use and risk-taking sexual behaviors in a large behavioral study. In *Preventive Medicine* (Vol. 41, Issue 1, pp. 247–252). Elsevier BV.

<https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2004.11.008>

Torres, A. R., Prince, M. J., Bebbington, P. E., Bhugra, D., Brugha, T. S., Farrell, M., Jenkins, R., Lewis, G., Meltzer, H., & Singleton, N. (2006). Obsessive-compulsive disorder: prevalence, comorbidity, impact, and help-seeking in the British National Psychiatric Morbidity Survey of 2000. *The American journal of psychiatry*, *163*(11), 1978–1985.

<https://doi.org/10.1176/ajp.2006.163.11.1978>

Verma, R. K., Saggurti, N., Singh, A. K., & Swain, S. N. (2010). Alcohol and sexual risk behavior among migrant female sex workers and male workers in districts with high in-migration from four high HIV prevalence states in India. *AIDS and behavior*, *14* Suppl 1(Suppl 1), S31–S39. <https://doi.org/10.1007/s10461-010-9731-y>

Wandera, S. O., Tumwesigye, N. M., Walakira, E. J., Kisaakye, P., & Wagman, J. (2021). Alcohol use, intimate partner violence, and HIV sexual risk behavior among young

people in fishing communities of Lake Victoria, Uganda. *BMC public health*, 21(1), 544.

<https://doi.org/10.1186/s12889-021-10595-1>

Wechsler, H., Dowdall, G. W., Davenport, A., & Castillo, S. (1995). Correlates of college student binge drinking. In *American Journal of Public Health* (Vol. 85, Issue 7, pp. 921–926). American Public Health Association. <https://doi.org/10.2105/ajph.85.7.921>

WHO (2018) *Alcohol: Fact sheet*. Διαθέσιμο στο: <https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/alcohol>.

Wong, F. Y., Huang, Z. J., He, N., Smith, B. D., Ding, Y., Fu, C., & Young, D. (2008). HIV risks among gay- and non-gay-identified migrant money boys in Shanghai, China. *AIDS care*, 20(2), 170–180. <https://doi.org/10.1080/09540120701534707>

Yim, O., & Ramdeen, K. T. (2015). Hierarchical Cluster Analysis: Comparison of Three Linkage Measures and Application to Psychological Data. In *The Quantitative Methods for Psychology* (Vol. 11, Issue 1, pp. 8–21). The Quantitative Methods for Psychology. <https://doi.org/10.20982/tqmp.11.1.p008>

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (2022). *Σύνοψη – Ετήσια Έκθεση ΕΚΤΕΠΝ 2022: Η κατάσταση του προβλήματος των ναρκωτικών και των οινόπνευματων στην Ελλάδα*. Αθήνα: Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας, Νευροεπιστημών και Ιατρικής Ακρίβειας ‘ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ’ (ΕΠΨΥ).